

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ TUTANAK DERGİSİ

4'üncü Birleşim 13 Haziran 2023 Salı

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde yer alan ve kâtip üyeler tarafından okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve turnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa</u>
I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ	55
II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI	60
1.- Oturum Başkanı TBMM Başkanı Numan Kurtulmuş'un, yeni dönemin hayırlı olmasına ve Meclise çalışmalarında başarılar dilediğine ilişkin konuşması	60:62
III.- ÖNERİLER	62,64,72,77
A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ	62:63,64,72:76,77:89
1.- İYİ Parti Grubunun, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlık Divanının 21 üyeden kurulmasına ilişkin önerisi	62:63
2.- CHP Grubunun, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlık Divanının Başkan dâhil 21 üyeden kurulması ve görev yerleri dağılımına ilişkin önerisi	63
3.- AK PARTİ Grubunun, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlık Divanının Başkan hariç 20 üyeden kurulması ve görev yerleri dağılımına; Türkiye Büyük Millet Meclisi komisyonlarının üye sayısına ve komisyon	

üyeliklerinin siyasi parti gruplarına dağılımı ile Türkiye Büyük Millet Meclisinin TBMM İçtüzüğü'nün 5'inci maddesine göre 1 Temmuz 2023'te tatile girmeyerek çalışmalarına devam etmesine ilişkin önerisi

62,72:76,77:89

IV.- AÇIKLAMALAR

63,64,70,76

1.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, trafik kazası geçiren AK PARTİ Grup Başkan Vekili Manisa Milletvekili Bahadır Nahit Yenişehirlioğlu'na ve bu birleşimde Genel Kurulun onayına sunulan grup önerilerine ilişkin açıklaması

63

2.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, AK PARTİ grup önerisinin Anayasa'ya aykırı olduğu gerekçesiyle AK PARTİ Grubuna iade edilmesi gerektiğine ve Başkanlığın tutumunun bu yönde olmaması hâlinde usul tartışması açılmasını talep ettiğine ilişkin açıklaması

64:65

3.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'in Başkanlığın tutumunun lehinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

70

4.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Sivas Milletvekili Abdullah Güler'in AK PARTİ grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

76

V.- USUL HAKKINDA GÖRÜŞMELER

65,70

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkanı Numan Kurtulmuş'un, AK PARTİ grup önerisinin Anayasa'ya aykırı olduğu gerekçesiyle AK PARTİ Grubuna iade edilip edilmemesi hakkında

65:70,70:72

VI.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

89

A) DUYURULAR

89

1.- Başkanlıkça, siyasi parti grubu mensubu olmayan milletvekillerine Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu, İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu ve Avrupa Birliği Uyum Komisyonunda 2'ser, Kamu İktisadi Teşebbüsleri Komisyonunda düşen 3 üyelik için aday olmak isteyen siyasi parti grubu mensubu olmayan milletvekillerinin yazılı olarak müracaat etmelerine ilişkin duyuru

89

I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

TBMM Genel Kurulu saat 14.00'te açılarak iki oturum yaptı.

Geçen birleşimlerde ant içmemiş olan;

Ankara Milletvekili Vedat Bilgin,

Ankara Milletvekili Fuat Oktay,

Antalya Milletvekili Mevlüt Çavuşoğlu,

Bursa Milletvekili Mustafa Varank,

Eskişehir Milletvekili Fatih Dönmez,

İstanbul Milletvekili Murat Kurum,

İstanbul Milletvekili Süleyman Soylu,

İstanbul Milletvekili Hulusi Şentürk,

İstanbul Milletvekili Gökhan Zeybek,

İzmir Milletvekili Mehmet Muharrem Kasapoğlu,

Kahramanmaraş Milletvekili Vahit Kirişçi,

Kayseri Milletvekili Hulusi Akar,

Mersin Milletvekili Nureddin Nebati,

Ordu Milletvekili Mahmut Özer,

Osmaniye Milletvekili Derya Yanık,

Samsun Milletvekili Mehmet Muş,

Şanlıurfa Milletvekili Bekir Bozdağ,

Trabzon Milletvekili Adil Karaismailoğlu,

Ant içtiler.

Cumhurbaşkanlığının;

Cumhurbaşkanı Yardımcılığına Cevdet Yılmaz'ın,

Adalet Bakanlığına Yılmaz Tunç'un,

Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığına Mahinur Özdemir Göktaş'ın,

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına Vedat Işıkhani'nin,

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığına Mehmet Özhasseki'nin

Dışişleri Bakanlığına Hakan Fidan'ın,

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığına Alparslan Bayraktar'ın

Gençlik ve Spor Bakanlığına Osman Aşkın Bak'ın,

Hazine ve Maliye Bakanlığına Mehmet Şimşek'in,

İçişleri Bakanlığına Ali Yerlikaya'nın,

Kültür ve Turizm Bakanlığına Mehmet Nuri Ersoy'un,

Millî Eğitim Bakanlığına Yusuf Tekin'in,

Millî Savunma Bakanlığına Yaşar Güler'in,
Sağlık Bakanlığına Fahrettin Koca'nın,
Sanayi ve Teknoloji Bakanlığına Mehmet Fatih Kacır'ın,
Tarım ve Orman Bakanlığına İbrahim Yumaklı'nın,
Ticaret Bakanlığına Ömer Bolat'ın,
Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığına Abdulkadir Uraloğlu'nun
Atandıklarına ilişkin tezkeresi Genel Kurulun bilgisine sunuldu.
Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz,
Adalet Bakanı Yılmaz Tunç,
Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı Mahinur Özdemir Göktaş,
Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Vedat Işıkgan,
Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Mehmet Özhasseki,
Dışişleri Bakanı Hakan Fidan,
Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Alparslan Bayraktar,
Gençlik ve Spor Bakanı Osman Aşkın Bak,
Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek,
İçişleri Bakanı Ali Yerlikaya,
Kültür ve Turizm Bakanı Mehmet Nuri Ersoy,
Millî Eğitim Bakanı Yusuf Tekin,
Millî Savunma Bakanı Yaşar Güler,
Sağlık Bakanı Fahrettin Koca,
Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mehmet Fatih Kacır,
Tarım ve Orman Bakanı İbrahim Yumaklı,
Ticaret Bakanı Ömer Bolat,
Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Abdulkadir Uraloğlu,
Ant içtiller.

Danışma Kurulunun, Genel Kurulun 7 Haziran 2023 Çarşamba günkü birleşiminde TBMM Başkanı seçilinceye kadar çalışmalarına devam etmesine, 8 Haziran 2023 Perşembe günü toplanmamasına ilişkin önerisi kabul edildi.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı seçimi için yapılan birinci ve ikinci tur oylamalarda adaylardan hiçbirisinin Anayasa'da öngörülen gerekli oy çoğunluğunu sağlayamadığı açıklandı.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına, yapılan üçüncü tur oylama sonucunda İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un 321 oyla seçildiği açıklandı.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Numan Kurtulmuş, Başkan seçilmesi dolayısıyla bir teşekkür konuşması yaptı.

Alınan karar gereğince, 13 Haziran 2023 Salı günü saat 15.00'te toplanmak üzere 19.11'de birleşime son verildi.

Devlet BAHÇELİ

Geçici Başkan

Zehranur AYDEMİR

Ankara

Geçici Kâtip Üye

Rümeysa KADAK

İstanbul

Geçici Kâtip Üye

13 Haziran 2023 Salı

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 15.07

BAŞKAN: Numan KURTULMUŞ

KÂTİP ÜYELER: Geçici Kâtip Üye Beritan GÜNEŞ ALTIN (Mardin),

Geçici Kâtip Üye Mesut BOZATLI (Gaziantep)

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 4’üncü Birleşimini açıyorum.

Toplantı yeter sayısı vardır, görüşmelere başlıyoruz.

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkanı Numan Kurtulmuş’un, yeni dönemin hayırlı olmasına ve Meclise çalışmalarında başarılar dilediğine ilişkin konuşması

BAŞKAN – Öncelikle 28’inci Dönem Türkiye Büyük Millet Meclisimize seçilen milletvekili arkadaşlarımızı canıyürekten tebrik ediyorum, çalışmalarınızda başarılar diliyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) 28’inci Yasama Dönemimiz milletimiz için, ülkemiz için ve her birimiz için hayırlı uğurlu olsun; burada verimli, bereketli çalışmalar yapabilmeyi Cenab-ı Allah nasip etsin.

Değerli kardeşlerim, değerli milletvekili arkadaşlarım; evet, biz yüz kırk yedi yıllık bir Meclis geleneğine sahip olan bir milletiz, Türkiye Büyük Millet Meclisi olarak da 100’üncü yılına girmiş olan, 100’üncü yılını idrak eden bir Meclisiz. Bu anlamda fevkalade önemli bir Meclis geleneğini, fevkalade önemli bir tecrübeyi de barındıran bir kültürün parçası olarak buradayız ve ümit ediyorum ki bu kültürü daha da genişleterek, demokrasimizi daha da kuvvetli hâle getirerek, olgunlaştırılmış hâle getirerek yolumuza devam edeceğiz.

Bu çerçevede, 100’üncü yılına girdiğimiz Türkiye Büyük Millet Meclisinin özelliklerinden ikisini bir kere daha altını çizerek ifade etmek isterim. Bunlardan biri, bu Meclis hem -kurucu Meclise sahip olan, Birinci Meclis olarak söylüyorum- kurucu Meclistir hem de devleti kuran bir Meclistir. Sadece demokrasinin, sadece millî iradenin tecelli ettiği bir mekân olmanın ötesinde, en zor şartlarda, Millî Mücadele şartlarında bağımsızlığını elde etmiş olan bir millet olarak, kurucu Meclis, Türkiye’de devleti kuran bir Meclis olarak tarihe geçmiştir.

Devleti kuran Meclisin bütün şahsiyetlerinin şöyle bir özelliği vardı: Her birisi toplumun farklı kesimlerinden gelen, farklı kesimlerini temsil eden, her birisi, kendisi ayrı bir kanaat önderi pozisyonunda olan ama hepsi de Millî Mücadele’nin kahramanları olarak andığımız çok değerli şahsiyetlerdi.

Bir kez daha, kurucu Meclisimizin Başkanı, Türkiye Cumhuriyeti’nin ilk Cumhurbaşkanı Mustafa Kemal Atatürk başta olmak üzere cumhuriyetimizin kuruluşunda emeği geçen, Gazi Meclisimizi “kurucu Meclis” olarak tarihe geçiren Birinci Meclisin bütün üyelerini rahmetle, şükranla, minnetle yâd ediyorum. (AK PARTİ, MHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

Ayrıca, Birinci Meclisin fotoğraflarını hepimiz hatırlıyoruz. O fotoğrafların içerisinde Birinci Mecliste farklı flamalar, farklı bayraklar vardı. Bunlardan bir tanesi de -hepinizin gayet iyi bildiği gibi- bizim Meclis Başkanlık Divanının giriş kapısında da güzel bir levha olarak durur, “veşavirhüm fi’l emr” bayrağıdır yani “Onların işleri kendi aralarında istişareyledir, danışmayladır.” Aynen bu Başkanlık Divanının arkasında yazan “Hâkimiyet kayıtsız şartsız milletindir.” sözü gibi “veşavirhüm fi’l emr” ilkesi de Birinci Meclise

ruh veren, Birinci Meclisin karşılıklı diyalogla ve iyi niyet zemininde hem bir yandan milletin yeniden ayağa kalkmasını sağlamasını hem cumhuriyetimizi yeniden kurmasını sağlayan en önemli ilkelerinden biridir. Ümit ederim ki 28’inci Dönemdeki Türkiye Büyük Millet Meclisi de Birinci Meclisin bu ruhuna sahip çıkacak, işlerini en güzel şekilde, istişareyle, karşılıklı müzakere ederek ama asla bir tartışma, asla bir çatışma ortamına dönüştürmeden gerçekleştirecektir. Bu anlamda, yine, bu emrin, bu ilkenin arkasında bize tarihten gelen bir önemli miras da “Barıkayihakikat müsademeyiefkârdan doğar.” fikridir yani Namık Kemal’in meşhur, hepimizin bildiği sözü yani hakikatin kıvılcımları fikirlerin tartışmasından ortaya çıkar. Bu Meclisin hakikatin kıvılcımlarını çıkacak, oluşturacak ve karşılıklı olarak müzakerelerle en hayırlı sonuçları ortaya çıkaracak bir Meclis olmasını canıyürekten temenni ediyorum.

Yine, bu Meclisin “Gazi Meclis” olma gibi ikinci bir temel özelliği vardır. O geceyi dün gibi hatırlıyoruz. 15 Temmuz gecesinde bu salonun tepesine bombalar atılırken, kökü dışarıda olan birtakım ihanet çetelerinin Türkiye demokrasisini iptal etmek için harekete geçtiği, sadece darbe yapmak değil, aynı zamanda darbeyle birlikte Türkiye’nin bir işgal teşebbüsüyle karşı karşıya kaldığı o gecede milletin ruhuna sahip çıkarak, Birinci Meclisin ruhuna sahip çıkarak, demokrasiye sahip çıkarak buraya gelen her partiden değerli milletvekili arkadaşlarımızı, onları da şükranla hatırlıyoruz. 15 Temmuz gecesi de Türkiye demokrasisinin önemli gecelerinden biridir. Bu Meclis, demokrasiye 15 Temmuz gecesi sahip çıkarak “gazi” unvanını almış olan önemli bir meclistir.

Değerli kardeşlerim, değerli milletvekili arkadaşlarım; bu iki temel özelliğimize asla zarar vermeden hem fikirlerimizi en güçlü şekilde tartışacak ama asla ve asla karşıımızdakini bir şekilde kenara koymadan, onu ötekileştirmeden yolumuza devam edeceğiz.

Türkiye, yeni ve tarihsel bir dönemin içerisine giriyor. Cumhuriyetimizin 2’nci yüzyılı, aslında Türkiye’nin önüne koyduğu büyük hedeflerin var olduğu bir yüzyıldır. Türkiye’de sağlam bir toplumsal yapının kurulması, güçlü bir ekonominin tesis edilmesi, uluslararası alanda sözü güçlü, gücü tesirli bir Türkiye’nin kurulması ve her alanda dünyada rekabet edebilen “Büyük Türkiye” idealinin gerçekleştirilmesi için yasama organı olarak da Büyük Millet Meclisi üyeleri olarak hepimizin üzerine büyük sorumluluklar düşüyor. Bu sorumluluklarımızı en titiz şekilde yerine getireceğiz ve tarihe karşı, tarihin milletimiz bakımından en önemli dönüm noktalarının başında olduğumuz bu 2023 yılının başından itibaren sorumluluklarımızı yerine getireceğiz. Bu çerçevede, milletimizin de Meclisten beklentileri vardır, bunlardan 5 tanesini sizlerle paylaşarak sözlerimi bitirmek isterim. Öncelikle, Meclisin ve milletvekillerinin itibarının yükselmesi, yükseltilmesi milletimizin en temel beklentisidir. Meclisin ve milletvekillerinin itibarının yükseltilmesi gözümüzün bebeği gibi korumamız gereken temel hedeflerimizden biri olmalıdır. Bunun için de bunu, öncelikle hep beraber gerçekleştirecek olan buradaki 600 milletvekili arkadaşımızdır. İnsan aslında sözleriyle ve hareketleriyle insandır. Her birimiz bu anlamda sözlerimize, hareketlerimize dikkat ederek ve üzerimize milletin bize vermiş olduğu vekâlet sorumluluğunu gerçekten en iyi şekilde yerine getirerek milletvekilliğinin itibarını artırmak durumundayız. Milletvekilliğinin itibarının artması, aynı zamanda Türkiye’de siyasetin seviyesinin de yükselmesi demektir, siyasetin de itibarının artması demektir. Onun için bu beklentiye asla uzak davranmadan, her birimizin Meclisin mehabetini koruyacak, milletvekillerimizin ve Meclisin itibarını yükseltecek bir şekilde sözlerimize ve hareketlerimize dikkat ederek Meclis faaliyetlerini sürdüreceğimizden eminim.

İkinci temel beklenti ise Meclisin sağlıklı ve etkin bir çalışma dönemi geçirmesidir. Bu anlamda, Meclisin komisyonlarıyla, alt komisyonlarıyla, bütün ilgili kurum ve kurullarıyla en güçlü bir şekilde çalışması, sağlıklı bir şekilde çalışması ve etkin bir zaman planlaması yaparak, Grup Başkanlarının, Grup Başkan Vekillerinin de üzerine düşen bir sorumluluk olarak, etkin bir zaman planlaması yaparak Meclisin gündemini sağlıklı bir şekilde yürütmek durumundayız.

Yine, üçüncü bir temel beklenti ise yasama kalitesinin artırılmasıdır. Bunun için diyalog içerisinde olacağız, Meclisin yasama kalitesinin artırılması için neler gerekiyorsa bunları hep beraber yerine getirmek için mücadele edeceğiz.

Dördüncü bir beklenti ise zaman zaman bir araya geldiğimizde konuştuğumuz, Meclisin daha iyi işlemesi ve işletilmesi için, güçlü bir sürecin işletilebilmesi için Meclis İttüdüğü'nde gerekli düzenlemelerin yapılması ve hatta yeni bir Meclis İttüdüğü çalışmalarının da süratle başlatılması gereğidir.

Beşinci bir mesele olarak da önümüze koyacağımız, milletin bizden beklentisi olarak önümüze koyacağımız şey ise yeni, çağdaş, katılımcı, kapsayıcı ve millî bir anayasanın bu Meclis tarafından gerçekleştirilmesi hedefidir.

Bu beş temel hedef noktasında, bu beş temel beklenti noktasında karşılıklı istişarelerle, müzakerelerle güçlü bir şekilde çalışma takvimimizi belirleyerek yolumuza devam edebilirsek milletimizin bize vermiş olduğu vekâleti en güzel şekilde yerine getirmiş ve en güçlü şekilde Türkiye Büyük Millet Meclisinin faaliyetlerini ileriye taşımış oluruz.

Bu vesileyle bir kere daha, Türkiye Büyük Millet Meclisine 28'inci Yasama Döneminde, 28'inci Yasama Döneminin ilk yılında üstün başarılar diliyorum. Milletin -önümüzdeki- bizden beklentilerini gerçekleştirebilecek imkân ve fırsata sahip olmamızı temenni ediyorum. Tekrar sizleri saygıyla selamlıyorum.

Meclisimiz yeni dönem itibarıyla hayırlı uğurlu olsun. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

Değerli milletvekili arkadaşlarım, şimdi gündemimize geçiyoruz.

Bu gündem, biliyorsunuz, Meclisteki Başkanlık Divanındaki üye sayılarının partilere göre dağıtılmasıyla ilgili bir oturumdur. Dolayısıyla müsaadenizle bu oturumda bu konunun dışına çıkarak gündem dışı konuşmalara yer verilmemesi gerektiği kanaatimi ifade etmek isterim.

Şimdi Başkanlığın Genel Kurula sunuşları vardır.

İYİ Parti Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi var, bunu okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

III.- ÖNERİLER

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ

1.- İYİ Parti Grubunun, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlık Divanının 21 üyeden kurulmasına ilişkin önerisi

13/6/2023

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulunun 13/6/2023 Salı günü (bugün) yaptığı toplantısında siyasi parti grupları arasında oy birliği sağlanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Dursun Müsavat Dervişoğlu

İzmir

Grup Başkan Vekili

Öneri:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlık Divanının 21 üyeden kurulması önerilmiştir.

BAŞKAN – Şimdi sırada Yeşiller ve Sol Gelecek Partisi...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Hayır, hayır efendim, oya sunma...

BAŞKAN – Söz talebiniz var mı?

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Yok efendim.

BAŞKAN – Söz talebi olmadığı için öneriyi oylarınıza sunuyorum: İYİ Partinin önerisini kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi mevcuttur, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

2.- CHP Grubunun, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlık Divanının Başkan dâhil 21 üyeden kurulması ve görev yerleri dağılımına ilişkin önerisi

13/6/2023

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulunun 13/6/2023 Salı günü (bugün) yaptığı toplantısında siyasi parti grupları arasında oy birliği sağlanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Özgür Özel

Manisa

Grup Başkanı

Öneri:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlık Divanının Başkan dâhil 21 üyeden kurulması ve görev yerleri dağılımının Adalet ve Kalkınma Partisi Grubuna 1 Başkan Vekili, 5 Kâtip Üye, 3 İdare Amiri; Cumhuriyet Halk Partisi Grubuna 1 Başkan Vekili, 3 Kâtip Üye, 1 İdare Amiri; Yeşil Sol Parti Grubuna 1 Başkan Vekili, 1 İdare Amiri; Milliyetçi Hareket Partisi Grubuna 1 Başkan Vekili, 1 İdare Amiri; İYİ Parti Grubuna 1 Kâtip Üye, 1 İdare Amiri şeklinde olması önerilmiştir.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Yerimden söz talebim var.

BAŞKAN – Özgür Bey, buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR

1.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, trafik kazası geçiren AK PARTİ Grup Başkan Vekili Manisa Milletvekili Bahadır Nahit Yenişehirlioğlu'na ve bu birleşimde Genel Kurulun onayına sunulan grup önerilerine ilişkin açıklaması

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkanım, saygılar sunuyorum.

Öncelikle, Manisa Milletvekili ve Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkan Vekili Bahadır Yenişehirlioğlu'nun geçirdiği kazadan dolayı büyük bir üzüntü duyduk, hepimizin yüreği ağzına geldi. Kendisine geçmiş olsun diyoruz, Adalet ve Kalkınma Partisi Grubuna geçmiş olsun dileklerimizi iletiyoruz; sağlık durumunu yakından takip ediyoruz, burada görevinin başında olacağı günleri ümit ediyorum.

Aynı mahiyette, birbirine çok benzeyen ancak Anayasa'da çok temel ayrışan grup önerileri var. O yüzden, hem İYİ Parti hem bütün siyasi partiler, bizler bu grup önerilerinde konuşmamayı çünkü bu meselenin ilk önce Anayasa'ya aykırılık yönünden tartışılması gerektiğini düşünüyoruz. İYİ Partinin ve grubumuzun önerilerinin Anayasa'ya aykırı olmadığını değerlendirdiğimizden usul tartışması açmadık. Bu aşamada söz hakkını bu niyetle kullanmıyoruz, oya sunabilirsiniz.

III.- ÖNERİLER (Devam)

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)

2.- CHP Grubunun, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlık Divanının Başkan dâhil 21 üyeden kurulması ve görev yerleri dağılımına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

3.- AK PARTİ Grubunun, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlık Divanının Başkan hariç 20 üyeden kurulması ve görev yerleri dağılımına; Türkiye Büyük Millet Meclisi komisyonlarının üye sayısına ve komisyon üyeliklerinin siyasi parti gruplarına dağılımı ile Türkiye Büyük Millet Meclisinin TBMM İktisadî'nin 5'inci maddesine göre 1 Temmuz 2023'te tatile girmeyerek çalışmalarına devam etmesine ilişkin önerisi

BAŞKAN – Adalet ve Kalkınma Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

2.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, AK PARTİ grup önerisinin Anayasa'ya aykırı olduğu gerekçesiyle AK PARTİ Grubuna iade edilmesi gerektiğine ve Başkanlığın tutumunun bu yönde olmaması hâlinde usul tartışması açılmasını talep ettiğine ilişkin açıklaması

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, Adalet ve Kalkınma Partisinin grup önerisi çoğaltıldı, gruplara dağıtıldı, okuduk; daha önce de Adalet ve Kalkınma Partisi benzer niyetini riyasetinizde yapılmış olan Danışma Kurullarında ifade etmişti. Anayasa'nın 94'üncü maddesinin birinci ve ikinci fıkraları birlikte okunduğunda, Başkanlık Divanının, seçilen Meclis Başkanının da dâhil olarak olduğu ve ardından da ortaya çıkan bu rakamın siyasi partilerin Meclisteki sandalye sayılarına göre dağıtılacağı yani Mecliste çokça kullandığımız nisap cetveline göre dağıtılacağı açıktır. Bu durumda, Adalet ve Kalkınma Partisinin grup önerisiyle, Anayasa'nın 94'üncü maddesinin birinci ve ikinci fıkralarını, İç Tüzük'ün 9, 10, 11'inci maddelerini Anayasa'ya aykırı şekilde yorumlayarak Meclis Başkanını bu hesabın dışında tutan bir öneri getirmişler. Bunun bu şekilde işleme alınması açıkça Anayasa ihlali olur, eylemli İç Tüzük ihlali olur. Bunun, bu aşamada, Adalet ve Kalkınma Partisinin grup önerisinin, Meclisin tüm iş ve işlemlerinin Anayasa'ya aykırılık durumunun gözden geçirildikten sonra devam etmesi temel prensibinden hareketle Başkanlığımızca incelenmesini, Anayasa'ya aykırı olan bu grup önerisinin Adalet ve Kalkınma Partisi Grubuna iade edilmesini ve bir başka grup önerisi olmadığından oturumun sonlandırılarak tarafınızdan yapılacak Danışma Kurulu çağrısıyla konunun yeniden müzakeresini arz ve teklif ederiz.

BAŞKAN – Şimdi, bu anlamda partiler kendi önerilerini çektiler, Adalet ve Kalkınma Partisi grup önerisi devam ediyor, çekmedi...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Çekmedik efendim, çekmedik.

MEHMET RÜŞTÜ TIRYAKİ (Batman) – Oylandı, kabul edilmedi.

BAŞKAN – Oylandı, eyvallah yani Adalet ve Kalkınma Partisi kendi grup önerisini geriye çekmediğine göre, bu anlamda...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sizin iadenizi talep ediyoruz.

BAŞKAN – ...ben de tutumumu bir şekilde sürdürmek niyetindeyim ve burada, Adalet ve Kalkınma Partisinin grup önerisinin konuşulmasına, tartışılmasına geçeceğiz.

Buyurun.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkanım, bu aşamada, İç Tüzük’ümüzün 63’üncü maddesi, görüşmeye yer olup olmaması, Başkanı gündeme veya Türkiye Büyük Millet Meclisinin çalışma usullerine uymaya davet gibi usule ait konuların diğer işlerden önce konuşulacağını karara bağlamıştır. Bu yolda bir istemim var, istemim şudur: Türkiye Cumhuriyeti kurulduğu günden bugüne Meclisteki uygulama, Meclis Başkanının parti mensubiyeti sürdürdüğü için Başkanlık Divanındaki sayıya dâhil olduğu. Başkanlık Divanındaki sayıya dâhil olan Meclis Başkanının, AK PARTİ grup önerisine uygun olarak devam ettiğimiz takdirde Anayasa’yı sakatlayacağını, önergeyi sürdürdüğünüz için bu önergeyi Anayasa’ya uygun gördüğünüzü ve yerleşik uygulamaları terk ettiğinizi anladığımdan usul tartışması açılmasını istiyorum.

Usul tartışması açmanız durumunda tutumunuzun aleyhinde söz talep ediyorum.

V.- USUL HAKKINDA GÖRÜŞMELER

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkanı Numan Kurtulmuş’un, AK PARTİ grup önerisinin Anayasa’ya aykırı olduğu gerekçesiyle AK PARTİ Grubuna iade edilip edilmemesi hakkında

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, usul tartışmasını başlatıyorum.

ABDULLAH GÜLER (Sivas) – Lehte...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Aleyhte...

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Lehte...

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Aleyhte...

BAŞKAN – Lehte, Abdullah Güler; Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanı. Aleyhte, Özgür Özel. Lehte, Özlem Zengin; Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkan Vekili. Aleyhte, Müsavat Bey.

Değerli arkadaşlar, 2 lehte, 2 aleyhte söz vereceğim.

Lehte ilk söz alan Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanı Sayın Abdullah Güler.

Buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ABDULLAH GÜLER (Sivas) – Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; öncelikle, ilk, yasama dönemi içerisindeki, 28’inci Yasama Dönemi içerisindeki ilk Başkanlığınızı burada gerçekleştiriyorsunuz. Ben tekrar sizlere başarılar diliyorum ve 28’inci Yasama Dönemi içerisinde güzel hizmetlere ve özellikle kaliteli, güzel yasama faaliyetlerine de Başkanlık edeceğiniz inancımızı ifade etmek istiyorum, çok teşekkür ediyorum.

Değerli Başkanım, sevgili, değerli milletvekilleri; öncelikle usul tartışması noktasında Anayasa’mızın 94’üncü maddesi kapsamı içerisinde Genel Kurulu bilgilendirmek, bizim grup önerimizin gerekçeleri açısından birkaç hususa da temas etmek istiyorum. Tabii, 2018 yılı yani 2017 yılı 16 Nisan tarihine kadar Türkiye’deki mevcut sistem parlamenter sistem olarak devam etmekte idi yani yasama organının içerisinden yürütme çıkıyor idi. Tabii, kuvvetler ayrılığı ilkesi gereğince yasama, yürütme ve yargı arasında elbette belli bir çizgi ve belli bir ayrışma olmakla birlikte elbette ki iş birliği noktasında da bunların yakın bir temasları da bulunmaktaydı ama yasama organının içerisinden yürütmenin çıkmasıyla da beraber -biraz önce CHP Grup Başkanı Özgür Bey’in ifade ettiği üzere- belli bir gelenek de oluşmuş idi ancak 2018 tarihi itibarıyla ve 27’nci Yasama Dönemi içerisinde bizler mevcut o günkü grup önerimizle beraber Anayasa’mızın 94’üncü maddesi kapsamı içerisinde Meclis Başkanımızı ayrıca Başkanlık Divanı haricinde teklif ederek mevcut Başkanlık Divanının oluşması noktasında grup önerisi sunmuştuk. O dönem tabii farklı itirazlar ve eleştiriler olmuştu ancak yine grup önerimiz kabul edilmek suretiyle 27’nci Yasama Dönemi içerisinde 20 Başkanlık Divanı üyesi artı 1 Başkan olarak faaliyetlerimizi sürdürmüş idik.

Şimdi, biz, 28'inci Yasama Dönemi içerisinde yine aynı şekilde 1 Başkan ve 20 Başkanlık Divanı üyesi olarak teklifimizi yineliyoruz. Tabii, buradaki “Başkan”ı ayrı tutmamızın gerekçesi önemli çünkü Anayasa’mızın 94’üncü maddesi gereğince Meclis Başkanının herhangi bir şekilde parti grupları önerisi olmaksızın aday olabileceği veya farklı milletvekilleri tarafından aday olarak gösterilebileceği çok açık. Şimdi, aday olduktan sonra Meclis Başkanı seçimleri de çok açık bir şekilde tarif edilmiş. Anayasa’mızın 94’üncü maddesi ve Meclis İçtüzüğü’müzün 9’uncu, 10’uncu, 11’inci ve 12’nci maddeleri kapsamı içerisinde seçimlerin nasıl yapılacağı da açıkça izah edilmiş. Birinci turda üçte 2 çoğunluk, ikinci turda üçte 2 çoğunluk, üçüncü turda da salt çoğunluk sağlanmak kaydıyla Meclis Başkanı seçiliyor. Dördüncü tura kalmasının da hâli açıkça yazılmış: Salt çoğunluk sağlanamadığı takdirde...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ABDULLAH GÜLER (Devamla) – Başkanım, üç dakika, beş dakika....

BAŞKAN – Üç dakika...

Buyurun, bir dakika daha ilave ediyoruz.

ABDULLAH GÜLER (Devamla) – Beş dakika olarak Başkanım...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – İç Tüzük en çok üç dakikaya hükmediyor, Başkan takdirinde uzayabiliyor.

BAŞKAN – Peki, bir dakika...

ABDULLAH GÜLER (Devamla) – Peki Başkanım.

Dolayısıyla buradaki mevcut Meclis Başkanının gerek seçimi çok özel bir tanımla yapılmış gerekse de daha sonra Anayasa’mızın 94’üncü maddesinin birinci, ikinci fıkrası çok anlatılıyor ama maalesef son fıkrası çok anlatılmıyor. “Meclis Başkanı seçildikten sonra, hiçbir şekilde, parti grubunun Meclis içinde veya dışındaki faaliyetlerine, görevlerinin gereği dahi olsa Meclis tartışmalarına katılamazlar.” diyor. Tam bir tarafsızlık ilkesi noktasında görev tanımı da yapıyor. Dolayısıyla, bizim, Meclis Başkanımızın yeni dönem Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemiyle beraber yasama, yürütme ve yargı arasındaki kesin çizgiyi ve Meclis Başkanının konumunu çok iyi tarif etmemiz gerekiyor.

Dolayısıyla Sayın Başkanımızın almış olduğu olumlu tutum noktasında lehe olarak düşüncemizi ifade ediyorum.

Teşekkür ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

Aleyhte, Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkanı Özgür Özel.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) - Sayın Başkanım, seçilmiş olduğunuz görevinizde size bir kez daha başarılar diliyoruz.

Sayın Başkan grubumuzu destek talebiyle ziyaret ettiğinde söyledik, İngiliz Parlamentosunda bir gelenek var; orada seçiliyor, görev yapıyor Meclis Başkanı, süresi bittiğinde yeniden milletvekili adayıysa dar bölgeyle partisi bir bölgede bir aday gösteriyor; muhalefet partileri onun tarafsızlığından razıysa o bölgede karşısına rakip çıkarmıyorlar. İngiltere’de öyle tarafsız Meclis Başkanları geleneksel olarak sert rekabetin içinde karşısına rakip çıkamayacak adaleti gösteriyorlar. Kendisinden böyle bir adalet beklediğimizi, propaganda döneminin dilinden dolayı bu dönem bunu asla yapmayacağımızı ama iki yıl boyunca bunu takip edeceğimizi söyledik.

Bugün geldiğimiz noktada ilk sınavlardan birini veriyoruz hep beraber ve bugün bu usul tartışması niye var? Anayasa'nın 94'üncü maddesinin ilk 2 fıkrasını okuyun arkadaşlar; Meclis Başkanlık Divanının, Başkan, Kâtip Üyeler, Meclis İdare Amirlerinden oluşacağını söylüyor. Ardından, ikinci fıkrada da bu dağılımın partilerin Meclisteki üye sayılarına oranla yapılacağını söylüyor. Bu, cumhuriyet tarihi boyunca böyle yapılmış; Bülent Arınç için, Köksal Toptan için, Cemil Çiçek için, Mehmet Ali Şahin için, İsmet Yılmaz için, İsmail Kahraman için böyle olmuş. Ne zaman Adalet ve Kalkınma Partisi bir önceki dönem seçim sonuçlarında tek başına Parlamento çoğunluğunu yakalayamamış ve bunun için bir başka partinin desteğine ihtiyaç kalmış, orada Başkanı hesabın dışına çıkarmayı önermişler ve o gün önerildiğinde -hepsi şahit- bunun muhalefetin aleyhine bir durum olması durumunda kullanılmayacağını da kurumsal sözünü vermişler. Bugün bu yaptıkları uygulamayı aynen sürdürerek İYİ Partiye düşen -ki hangimize düştüğünün hiçbir önemi yok- 1 üyelik ortadan gidiyor, İYİ Parti de defalarca bunun bu tarafında olmadığını söylüyor. Bu sayede, cumhuriyet tarihi boyunca yapılan dağıtım yapılsa 21'de 10 olacakken Adalet ve Kalkınma Partisi 21'de 11'i yakalıyor. Yani siyaseten MHP'siz bir çoğunluk arayışı var ancak Anayasa'ya açıkça aykırı. Biz bunu her yönüyle anlatmamıza rağmen, bütün itirazlara rağmen, bugün, elimde örneğin İç Tüzük...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) – Başkanım, müsaadenizle.

BAŞKAN – Buyurun, devam edin.

ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) – İç Tüzük'ün gerekçesi, gerekçeye sebep olan dipnotta “Meclis Başkanı Başkanlık Divanı oranına dâhildir.” diye Meclis kararına açık bir atıf olduğu hâlde, bu hukuksuzluk, bu Anayasa tanımazlık üzerinden “MHP'siz bir çoğunluk yakalayalım, yarın ne olur ne olmaz.” mantığıyla bir işe tevessül edildi. Milletvekili sayınız ortada, oranınız ortada ama Numan Başkanın “Ya, tarafsız olacak, onu hesaba katmayalım...” Tarafsız olsun, bütün muhalefetin iki yıl rızasını kazansın, karşısına aday da çıkarmayacağız, o zaman bu nisaba da dönsün ama inanılmaz bir şey, Sayın Abdullah Başkan diyor ki: “Efendim, yeni sistem değişti.” Aksine, bakın, Başkanın partisinde hesaplandığı dönem Cumhurbaşkanı tarafsız. Oysa ben Numan Bey'e, Sayın Başkana tutanak altında sordum, dedim ki: Bir partinin Genel Başkanı olan Sayın Erdoğan, 23 Nisan...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Evet, bir dakikanız daha var.

Buyurun.

ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) – ...ve 1 Ekimde bu Parlamente'ye Cumhurbaşkanı olarak geldiğinde elbette ve eyvallah eşlik edeceksiniz. Peki, salı günü grup toplantısı yapma niyetiyle, grup toplantısı yapmak üzere geldiğinde karşılayacak mısınız? “Evet.” Toplantıya kadar eşlik edecek misiniz? “Evet.” Bunu başka bir siyasi lidere yapıyor musunuz? “Hayır ama ben tarafsızım, hesaba katmayın.” Ama girdiğinizde parti üyeliği sürüyor, Meclisin sitesinde sizin milletvekili sayınıza dâhil ama hesaplama “Dışarıda tutalım.” Tek bir sebebi var: Milletin verdiği yetkinin üstünde, aşkın bir temsil talep ediyorsunuz, Parlamente'de bu yok. Bakın, bu, meşruiyetinizi şöyle tartışmaya açar: Parlamento... Seçimden önce çok iddialıydık, çok; biz burada oturacağız diyorduk.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

MUSTAFA DEMİR (İstanbul) – Hatta gelip oturmuştun Özgür Bey.

(Gülüşmeler)

ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) – Oturmadık da...

Sayın Başkan, diyorduk ki: Biz iktidar olacağız. Hatta Abdullah Bey’le şakalaşıyorduk -şaka yapmıyor millet- millet dedi ki: “Kararımı verdim, muhalefet görevi verdim.” Şakasını yapmayı bırakın, aklımdan bile geçiremem. Neden geçiremem? Burada milletin dediği olur kardeşim; demokrasi bu. Bakın, milletin dediğinin dışında, benim 20 aday adayımı daha getirip “Onlar da burada oturacaklar.” demem ile yani milletin vermediği bir temsile talip olmak ile bugün kalkıştığınız işin bir farkı yok arkadaşlar. Millet size “Çoğunluğunuz yok, Başkanlık Divanında da olmayacak; uzlaşacaksınız.” diyor. MHP’yle uzlaşıyorsunuz, MHP bu desteği veriyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) – Bitiriyorum Başkanım.

BAŞKAN – Son bir dakika.

Buyurun.

ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) – Ha, millete rağmen aşkın temsil talebinin ittifak içinde nasıl bir ihtiyaçtan olduğunu sorgulamak benim işim değil, ittifak içindeki nelerden kaynaklandığını sorgulamak benim işim değil ama Anayasa’ya uygunluğunun tatbik edilmesini talep benim işim. Bu usul tartışmasını milletin verdiği yetkiyle yapıyorum. Bu usul tartışmasını yapmazsam, Anayasa’ya aykırılığı iddia etmezsem milletin verdiği görevi yapmamış olacağım için yapıyorum. Bu kararı Anayasa Mahkemesine taşımak milletin görevidir. Sizin göreviniz, milletin verdiği üstünde bir şey talep etmeyip Anayasa’ya uygun yasalar yapmak, kararlar almaktır. Buna direnmek -hep deniliyor ya “Seçim sonuçlarını iyi okumak lazım.” diye- işte, orada bir başka siyasi öz güven patlamasına dönüşmek demektir. En büyük yanlış budur, bunu yapmanızı doğru buluyoruz.

Tutumunuzun aleyhindeyiz Sayın Başkan.

Teşekkür ediyorum. (CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Özel.

Şimdi, tutumum hakkında lehte konuşmak üzere Özlem Zengin, AK PARTİ Grup Başkan Vekili. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Sayın Başkanım, çok değerli milletvekilleri; öncelikle Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkanım, sizin bugün ilk kez yönettiğiniz bir oturum, o yüzden sizin için hassaten hayırlı olmasını diliyorum.

Tabii, yeni bir başlangıç, bu yeni başlangıçta ben Meclise gelen bütün milletvekili arkadaşlarımızı tebrik ediyorum. Her zaman gerilimin çok olduğu, sataşmaların kelimelerin önüne geçtiği bir yasama döneminden geçerek buraya geldik. Bu dönemde ben kelimelerin gücünün hâkim olmasını temenni ediyorum.

Tabii, bu konu bizim için önemli bir konu. Doğrusu, bu konuya bakarken iki tane perspektif ortaya koyabiliriz; bir tanesi hukuki bir perspektif, bir diğeri de siyasi bir yaklaşım. Doğrusu, Sayın Özel’in yaklaşımlarını siyasi bir yaklaşım olarak değerlendiriyorum. Biz meseleye hukuki olarak bakıyoruz ve biz hukukçuların iki temel yaklaşımı var; bir tanesi usul olarak nasıl değerlendirebiliriz, bir diğeri de esas olarak nasıl değerlendirebiliriz? Usulen baktığımızda... Tabii, önce bir soruyu sormak lazım çünkü

Genel Kuruldaki arkadaşlarım hangi sorunun cevabını aradığımızı... Bazen bizler hazırlıklı geliyoruz ama bu soru... Neyin cevabını arıyoruz? Biz şu anda “Başkanlık Divanı oluşurken 20+1 mi olsun yoksa Başkanımız bu 20 sayısının içerisinde mi olsun?” sorusunun cevabını arıyoruz.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – 21.

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – 21.

ÖZLEM ZENGİN (Devamla) – Evet, “21’in içinde mi olsun?” Bu hesap yapılırken bizim aradığımız şey uzlaşarak yapalım -ki uzlaşamadık- eğer uzlaşamazsak da bu tartışma sonunda reylerimizle karar vereceğiz. Hiç unutmayalım ki bu reyler de usulün bir parçasıdır, demokrasinin bir parçasıdır ve biz bugüne kadar da hiçbir zaman aşkın bir kullanım yapmayı tercih etmedik; biz, milletin bize verdiği hakkı kullanıyoruz. Eğer burada sayısal üstünlüğümüz varsa o zaman biz grubumuz olarak burada Cumhuriyet İttifakı’yla beraber kendi görüşlerimizi, tezlerimizi reylerimizle onaylamak için buradayız. Bu, aşkın bir kullanım değildir; tam tersine, hukukun, demokrasinin gereğidir, onun kullanımıdır.

Şimdi, usulen baktığımızda birkaç şeyin altını çizmemiz lazım. Bir defa, bahsettik, Anayasa’ımızda 94’üncü maddede özellikle -93, 94 ve 95 Başkanlık Divanının oluşumuyla alakalı maddelerimiz- Başkanımızın seçilmesini, Meclis Başkanının seçilmesini müstakil bir prosedüre bağlıyor; diğerlerinden ayırıyor, Başkanlık Divanından ayırıyor. Bir diğeri: Kronolojik olarak önce Başkanı seçiyoruz, daha sonra Başkanlık Divanının teşekkülünü sağlıyoruz, ayrı bir usulle bunu belirliyoruz. Diğer taraftan da en önemlisi: Siyasi parti grupları aday gösteremiyorlar. Bağımsız bir kişi aday olabilir, kişi bireysel olarak aday olabilir veya milletvekilleri bireysel iradesiyle aday gösterebilirler. Esasen, usulen baktığımızda farklı bir metot olduğunu görüyoruz. Bunu yapmış çünkü Başkana farklı bir anlam atfetmiş anayasa koyucu.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖZLEM ZENGİN (Devamla) – Başkanım, müsaade ederseniz...

BAŞKAN – Evet, devam edin.

Buyurun.

ÖZLEM ZENGİN (Devamla) – Esasına girdiğimizde, seçilen Başkana... Siz, Sayın Özel, tarafsızlık meselesinin çok altını çizdiniz. Tarafsızlık meselesi özel tartışma isteyen bir konu yani bizler seçildikten sonra Başkanımızın partisiyle olan bağıni koparmasını gerektiren bir hüküm içermiyor ama Anayasa’nın tarifi içerisinde hangi şartlar altında -o da 94’üncü maddenin son fıkrasında- tarafsızlığını sağlayacağını ifade ediyor. Biraz evvel zaten Sayın Başkanımız okudu. Kendisinin yapamayacağı görevleri Anayasa zaten bize söylüyor, yazmış. Aynı zamanda, Sayın Başkan kendisinin yönettiği ya da yönetmediği hiçbir oturumda oy kullanamaz ama Başkan Vekili olacak arkadaşlarımız kendi yönetmedikleri oturumlarda oy kullanabilirler. Arada bir fark ortaya koymuş. Eğer aynı şey olsaydı aynı hakları tanırdı ama Başkana hem farklı sorumluluklar hem de görevini yaparken farklı bir alan açma ihtiyacını duymuş Anayasa koyucu ve tabii ki siyasi parti çalışmalarına da katılamayacaklarını ifade ediyor Anayasa.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, devam edin.

ÖZLEM ZENGİN (Devamla) – Nihayetinde de -sizlerin de daha evvel baktığımızı, okuduğunuzu düşünüyorum- partinizin önde gelen isimlerinden Sayın Önder Sav’ın 1987 yılında bu konuya dair bizim...

ABDULLAH GÜLER (Sivas) – 1997.

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – 1997.

ÖZLEM ZENGİN (Devamla) – 1997, affedersiniz, “1987” dedim.

1997 yılında aynen bu tezi ifade eden Meclis konuşmaları var. Ama ben doğrusu bunu bir hatırlatma olarak size söyleme ihtiyacı duyuyorum. Kendi tezlerimizi, kendi argümanlarımızı, kendi fikirlerimizi anlatmayı, öne çıkarmayı daha anlamlı buluyorum.

Sonuç olarak hem usulen hem esasen hem milletimizin bize verdiği yetkiye dayanarak biz görüşümüzü ifade ediyoruz. 20+1 olarak da biraz sonra Sayın Başkanımız milletvekillerimizin reylerine sunacak.

Bizim görüşümüz bu yöndedir Sayın Başkanım.

Teşekkür ederim. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Zengin.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkanım, çok kısa bir söz talebim var.

BAŞKAN – Tabii, buyurun, buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

3.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'in Başkanlığın tutumunun lehinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Bir, hani, kaliteli yasama, doğru karar... Karar verirken vicdana göre karar verilecek. Aslında çok doğru bir muhakemeye ilerledi. Geldiği yer tam kararın verileceği vicdani nokta Sayın Başkanımın. Anlattı, anlattı, anlattı ve “Başkan oy kullanmıyor, buna göre doğru...” ama seçileceği Başkanlık Divanında oy kullanıyor; sorun orada. Eğer seçileceği Başkanlık Divanında oy kullanmıyor ve çoğunluğu sağlamıyor yani grubundan seçilmiş diğer arkadaşlarla sonuç tayin edici bir yetkiye kavuşmuyor olsaydı bütün muhakemeniz çok doğrudu.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Göreve...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Ama Başkanlık Divanında oy kullandığı için bu muhakemenin gereğince hesaba katılması gerekir.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ediyorum.

V.- USUL HAKKINDA GÖRÜŞMELER (Devam)

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkanı Numan Kurtulmuş'un, AK PARTİ grup önerisinin Anayasa'ya aykırı olduğu gerekçesiyle AK PARTİ Grubuna iade edilip edilmemesi hakkında (Devam)

BAŞKAN – Aleyhte İYİ Parti Grup Başkan Vekili Müsavat Dervişoğlu...

Buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Sayın Başkanım, saygıdeğer milletvekilleri; hepinizi saygılarımla selamlıyorum.

Türkiye Büyük Millet Meclisinin yeni Başkanına görev döneminde başarılar diliyorum. Ayrıca, 28'inci Dönem Parlamentosuna seçilmiş tüm milletvekili arkadaşlarımıza da başarılar diliyorum.

Doğrusunu isterseniz, iyi bir başlangıç yapmak niyetindeydik ama yine Türkiye Büyük Millet Meclisinin gündemine hiç olmaması icap eden bir tartışma getirmek durumunda kaldık. Bu doğru başlangıcın yapılabilmesi adına İYİ Parti olarak her türlü iyi niyeti sergilediğimiz hem Grup Başkan Vekilimizin hem de Türkiye Büyük Millet Meclisinin Sayın Başkanının malumudur. Orta yerde bir Anayasa hükmü ve İç Tüzük maddeleri vardır; bunlara bağlı olarak da Türkiye Büyük Millet Meclisinin Başkanlık

Divanının nasıl oluşturulacağı gayet sarıh bir biçimde ifade edilmiştir. Anayasa'nın 94'üncü maddesi aslında her türlü tartışmaya kapalı olmak kaydıyla "Türkiye Büyük Millet Meclisinin Başkanlık Divanı, Meclis üyeleri arasından seçilen Meclis Başkanı, Başkanvekilleri, Katip üyeler ve İdare Amirlerinden oluşur." diyor. Burada Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı istisna olarak tutulmamıştır ama Sayın Grup Başkanının ve Adalet ve Kalkınma Partisi Sayın Grup Başkan Vekilinin ifadelerinden anlıyoruz ki Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanına Başkanlık Divanı üzerinden ayrı bir statü oluşturulma arzusu taşıdıkları gözlemleniyor; bu fevkalade yanlıştır. Başkanlık sistemi ya da yürürlükte olan Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi Anayasa'ya ve Meclis İçtüzüğü'ne uymak mecburiyetindedir. Siz Meclis İçtüzüğü'nü ve Anayasa'yı Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine uydurmaya kalkışırsanız büyük bir hukuki yanlışın içine düşülmüş olur ki biz buna asla ve kata müsaade etmeyiz. İfade ediyorsunuz -arka odada yapmış olduğumuz tartışmalarda da dile getiriyoruz bu hususları- "Meclis Başkanlığına ayrı bir statü kazandırmamız icap ediyor." diyorsunuz. Doğrudur, Türkiye Büyük Millet Meclisinin Başkanının ayrı bir statüye sahip olması lazım. Eğer bunu yapmayı arzuluyorsak Türkiye Büyük Millet Meclisi olarak toplanalım ve Anayasa'yı değiştirerek Cumhurbaşkanının olmadığı zamanlarda vekâlet yapma yetkisini Sayın Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanına verelim. Var mısınız? (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (Devamla) – Bitiriyorum efendim.

BAŞKAN – Müsavat Bey, buyurun.

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (Devamla) – Bütün bunlardan kaçacaksınız, ondan sonra da "Efendim, biz bu sisteme göre Anayasa'yı uyduracağız, bu sisteme göre İç Tüzük'ü tanzim edeceğiz, bunu yaparken de hem Anayasa'yı hem kanunları hem de Meclis İçtüzüğü'nü çiğnemekten geri durmayacağız." diyorsunuz. Bunu kabul edebilmemiz asla ve kata mümkün değildir. Burada hak gasbına uğrayan parti konumundayız yani yapmayı arzuladığınız bu düzenleme bizim 1 Divan üyemize sebep oluyor ama biz bunu hiç umursamıyoruz. Sayın Meclis Başkanımız da şahittir, aritmetiği düzeltelim ve Meclisin ilk kararını Anayasa Mahkemesine götürmüş olmayalım diye de malumunuz olduğu üzere ısrarımızı sürdürdük ama "Millet bize oy verdi, biz istediğimizi yaparız." diyorsunuz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (Devamla) – Bitiriyorum efendim.

BAŞKAN – Devam edin.

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (Devamla) – Bunun da çok doğru bir bakış açısı olmadığını buradan net bir biçimde ifade ediyorum.

Ayrıca, yüce Meclisimizin ve aziz milletimizin huzurunda, başkalarının tanımlamasına ihtiyaç duymaksızın İYİ Parti milletvekilleri olarak sorumluluğumuzun farkında olduğumuzu buradan ifade ediyor, yüce Meclisi saygılarımla selamlıyor ve teşekkür ediyorum. (İYİ Parti ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Dervişoğlu, çok teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, ben burada hukuki bir değerlendirmeye girmeyeceğim; arkadaşlarımız, lehte ve aleyhte konuşan arkadaşlar kendi hukuki gerekçelerini ortaya koydular.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – Ben de bir dakika katkıda bulunabilir miyim Sayın Başkanım?

BAŞKAN – Yok, bu oturumda söz vermiyoruz, gündem dışı söz vermiyoruz, zaten gruplar anlaştı bu konuda. Mahmut Tanal, istediğiniz zaman istediğiniz kadar, söz.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – Peki.

BAŞKAN – Şimdi, tabii, burada esas mesele Türkiye Büyük Millet Meclisinin Başkanının tarafsızlığı meselesidir. Ben Özgür Bey’e bir kere daha -tutanaklara girsin diye- teşekkür ediyorum. Medyanın önünde de bunu söyledi ve hatta onu söyledikten sonra sosyal medya üzerinden de bir miktar lince tabi tutuldu. “Eğer hakkaniyetli, adaletli bir şekilde devam ederseniz biz de iki yıl sonra Meclis Başkanlığı için aday çıkarmayız.” gibi bir sözü oldu. Ben de bir kere daha o sözü teyiden söylüyorum: Hakkaniyete, adalete ve gruplar arasındaki karşılıklı diyaloga saygılı bir şekilde davranacağımı bir kere daha teyit etmek isterim. Bu anlamda, bu çerçevede, yasalarda, Anayasa’da düzeltilmesi gereken bazı hususlar varsa onların da düzeltilmesi zaten Türkiye Büyük Millet Meclisinin hâkimiyetinde olan bir alandır. Müsavat Bey’in söylediği, onlar, yeri geldiği zaman, vakti geldiği zaman o tartışmalar da açılır. Burada aslanan Meclisin pozitif bir gündemle, pozitif bir anlayışla konuşabilme becerisidir, inşallah bunu gerçekleştireceğimizi ümit ediyorum.

Ben de burada çok detayına girip vaktinizi almak istemem ama Anayasa’nın 94’üncü maddesinden ve Meclis İçtüzüğü’nün 11’inci maddesinden benim de anladığım aslında Meclis Başkanının -zaten söylüyorsunuz- tarafsızlık konununun korunmasıdır. Hatta ben Mecliste teşekkür konuşması yaptıktan sonra geçtim yerime oturdum. Orada, Özgür Bey yine oradan müdahale etti, dedi ki: “Artık orada oturamazsınız.” Dedim ki: “O zaman orada oturayım, CHP sıralarında oturayım, ayakta duracak hâlim yok.” Dedi ki: “Burada da oturamazsınız.” Yani ben nerede tarafsızlık ilkesine uyacağımı -hukukçu değilim ama siyasetçiyim, yıllardır siyasetin içinden gelmiş birisiyim- nerede duracağımı, hakkımı, hukukumu, yerimi, hududumu bilen birisiyim. Tarafsızlık konusunda asla sizi şek ve şüphe içerisinde bırakacak bir davranışım olmayacağını ümit ediyorum. Bu konuda da desteklerinizi bekliyorum.

Şimdi, ben, bu çerçevede baktığımız zaman Adalet ve Kalkınma Partisinin Başkanlık Divanının oluşumuyla ilgili teklifinin aslında Anayasa’ya ve İç Tüzük’e aykırı olmadığı kanaatindeyim. Bu çerçevede tutumunda bir değişiklik olmayacağını ifade etmek isterim. Eğer müsaade ederseniz teklifin sahibi olan Adalet ve Kalkınma Partisinin Grup Başkanı Abdullah Güler Bey...

ABDULLAH GÜLER (Sivas) – Grup önerisini okuyalım efendim.

III.- ÖNERİLER (Devam)

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)

3.- AK PARTİ Grubunun, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlık Divanının Başkan hariç 20 üyeden kurulması ve görev yerleri dağılımına; Türkiye Büyük Millet Meclisi komisyonlarının üye sayısına ve komisyon üyeliklerinin siyasi parti gruplarına dağılımı ile Türkiye Büyük Millet Meclisinin TBMM İçtüzüğü’nün 5’inci maddesine göre 1 Temmuz 2023’te tatile girmeyerek çalışmalarına devam etmesine ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN – Efendim, grup önerisini arkadaşlar okuyacak, ondan sonra Abdullah Güler Bey de kendisinin savunmasını, daha doğrusu Meclisi bilgilendirmesini yapacak.

Grup önerisini okutuyorum:

13/06/2023

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulunun 13/6/2023 Salı günü (bugün) yaptığı toplantıda siyasi parti grupları arasında oy birliği sağlanamadığından, İç Tüzük’ün 19’uncu maddesi gereğince, grubumuzun aşağıdaki önerisinin Genel Kurulun onayına sunulmasını arz ederim.

Abdullah Güler

Sivas

AK PARTİ Grup Başkanı

Öneri:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlık Divanının Başkan hariç 20 üyeden kurulması ve görev yerleri dağılımının; Adalet ve Kalkınma Partisi Grubuna 1 Başkan Vekili, 6 Kâtip Üye, 3 İdare Amiri; Cumhuriyet Halk Partisi Grubuna 1 Başkan Vekili, 3 Kâtip Üye, 1 İdare Amiri; Yeşiller ve Sol Gelecek Partisi Grubuna 1 Başkan Vekili, 1 İdare Amiri; Milliyetçi Hareket Partisi Grubuna 1 Başkan Vekili, 1 İdare Amiri; İYİ Parti Grubuna 1 Kâtip Üye şeklinde olması,

Türkiye Büyük Millet Meclisi komisyonlarından; Dilekçe Komisyonunun 12 üyeden, İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu, Avrupa Birliği Uyum Komisyonu ve Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonunun 27’şer üyeden, Plan ve Bütçe Komisyonunun 30 üyeden, Güvenlik ve İstihbarat Komisyonunun 2937 sayılı Kanun’un ek 2’nci maddesi gereği 17 üyeden, Dijital Mecralar Komisyonunun 7252 sayılı Kanun’un 1’inci maddesi gereği 17 üyeden, Kamu İktisadi Teşebbüsleri Komisyonunun 3346 sayılı Kanun’un 3’üncü maddesi gereği 35 üyeden ve diğer komisyonların 26’şar üyeden kurulması ve komisyon üyeliklerinin siyasi parti gruplarına dağılımının ekli listedeki şekilde olması,

Türkiye Büyük Millet Meclisinin TBMM İçtüzüğü’nün 5’inci maddesine göre 1 Temmuz 2023’te tatile girmeyerek çalışmalarına devam etmesi önerilmiştir.

SİYASİ PARTİ

GRUPLARI VE BAĞIMSIZLARA GÖRE DAĞILIM LİSTESİ

Komisyonlar	Üye Sayısı	Siyasi Parti Grupları ve Bağımsızlara					
		Düşen Üyelik Sayısı					
		AK PARTİ	CHP	YEŞİL SOL	MHP	İYİ PARTİ	Bağımsız
Adalet Komisyonu	26	13	6	3	2	2	
Anayasa Komisyonu	26	13	6	3	2	2	
Avrupa Birliği Uyum Komisyonu	27	12	6	3	2	2	2”

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – Parti isimleri de okunsa iyi olur Başkanım, hangi partiye kaç üye düşüyor diye okunsa iyi olur.

BAŞKAN – Arkadaşlar, partilerin Meclisteki sıralaması belli olduğu için bu şekilde okumak aynı zamanda parti isimlerini okumak anlamına gelir.

Buyurun...

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – Tam öyle anlaşılmaz yani.

BAŞKAN – Devam edin, devam edin.

“Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu	26	13	6	3	2	2	-
Çevre Komisyonu	26	13	6	3	2	2	-
Dışişleri Komisyonu	26	13	6	3	2	2	-
Dijital Mecralar Komisyonu	17	8	4	2	2	1	-
Dilekçe Komisyonu	12	6	3	1	1	1	-
Güvenlik ve İstihbarat Komisyonu	17	8	4	2	2	1	-
İçişleri Komisyonu	2	6	13	6	3	2	-

TBMM	B: 4		13 . 6 . 2023				O: 1
İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu	27	12	6	3	2	2	2
Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu	27	12	6	3	2	2	2
Kamu İktisadi Teşebbüsleri Komisyonu	35	15	8	3	3	3	3
Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu	26	13	6	3	2	2	-
Millî Savunma Komisyonu	26	13	6	3	2	2	-
Plan ve Bütçe Komisyonu	30	15	7	3	3	2	-
Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu	26	13	6	3	2	2	-
Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu	26	13	6	3	2	2	-
Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu	26	13	6	3	2	2	-”

BAŞKAN – Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Sivas Milletvekili ve Grup Başkanı Sayın Abdullah Güler’e söz veriyorum.

Önerinin gerekçelerini açıklamak üzere buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakikadır.

AK PARTİ GRUBU ADINA ABDULLAH GÜLER (Sivas) – Saygıdeğer Başkanım, değerli milletvekilleri; yüce Genel Kurulu ve ekranları başındaki aziz milletimi saygıyla selamlıyorum.

Grup önerimiz biraz önce detaylı şekilde okundu. Ben birkaç hususa değinerek biraz daha çerçeve içerisinde Genel Kurula bilgi vermek istiyorum.

Şimdi, biraz önce değerli milletvekillerimizden, değerli hatiplerimizden birkaçı burada mevcut sayımızın çokluğuyla beraber farklı bir şey dayattığımızı ifade etmeye çalıştılar ama şunu ifade edeyim ki Türkiye Büyük Millet Meclisinin 20’nci Döneminde Başkan hariç olarak Başkanlık Divanında 17 üye bulunuyordu, 21’inci Dönemde Başkan hariç 19 üye, 22’nci Dönemde Başkan hariç 14 üye, 23’üncü Dönemde Başkan hariç 16 üye, 24’üncü Dönemde Başkan hariç 17 üye, 25’inci Dönemde Başkan hariç 17 üye ve 26’nci Dönemde Başkan hariç 22 üyeden oluşan bir Başkanlık Divanı vardı. Yine, komisyon sayıları farklılık arz edebiliyordu.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Hesap nasıl yapılıyordu, hesap?

ABDULLAH GÜLER (Devamla) – Ancak biz 27’nci Dönemle beraber baktığımızda, 27’nci Dönemle baktığımızda, 28’inci Dönem gene parti gruplarının milletvekili sayısı ile beraber oranlarının aynı düzlemde olduğunu gördük ve mevcut 27’nci Yasama Dönemi içerisinde herhangi bir olumsuzluk yaşamadığımızı da ifade ettik. Dolayısıyla bu çerçeve içerisinde biz yine teklifimizi, grup önerimizi getirmiş bulunuyoruz.

Şimdi, burada bir de ayrıca şunu ifade etmek isterim değerli milletvekilleri: Tabii, mevcut Meclis Başkanımızla beraber Başkanlık Divanında yer alan Meclis Başkan Vekilleri, İdare Amirleri ve kâtip üyeliklerle ilgili bir hususiyeti de Genel Kurulun bilgisine sunmak isterim. Burada şu andaki hâlihazırda parti gruplarının gerek komisyona üye teklif ederken gerekse de Başkanlık Divanına üye teklif ederken tüm seçimleri kendi parti gruplarında yer alıyor yani parti gruplarında belirledikleri adayları öneriyorlar; Meclis Başkanımızın seçimi gibi Genel Kurulda özel, gizli oyla seçilen bir sistem yok. Bir defa bunu

belirtmemiz lazım. Tabii, bu hem Başkanlık Divanında hem de komisyonda önerdikleri adayların istifası etmesi veya farklı uygulamalarla beraber o parti grubuna ait olarak devam ediyor ancak parti grubunun bir şekilde ayrışması veya parti grubu özelliğini kaybetmesi hâlinde o zaman ne olacaktır? O zaman da İç Tüzük 12'nci maddemize göre buradaki, yine Anayasa'mızın 95'inci maddesi kapsamı içerisinde, Başkanlık Divanında ve komisyondaki üyelikleri de düşecektir. Dolayısıyla burada sizin dağılımları yaparken de parti gruplarının bu özelliklerini dikkate almanız gerekiyor. Biz hem fonksiyonel manada hem de komisyonlarımızın daha kaliteli yasama faaliyetleri açısından 27'nci Yasama Dönemi içerisindeki mevcut bakış açımızı ve eski 27'nci Dönemde Adalet Komisyonu Başkanlığı da yaptığım için buradaki uygulamada da bir tecrübemiz var, birikimimiz var; bu yönüyle de beraber bu bakış açımızı yansıtmaya çalıştık. Dolayısıyla mevcut grup önerimizin bu manada önümüzdeki dönem içerisinde inşallah, Meclis çalışmalarında çok daha kaliteli yasama dönemi içerisinde bir faaliyet yürüteceğini ifade etmek istiyorum.

Diğer bir hususu da şöyle ifade etmek isterim değerli milletvekilleri: Mevcut Meclis Başkanlık Divanıyla ilgili özellikle 94'üncü maddesinin birinci ve ikinci fıkralarına çok fazlasıyla atıflar yapıldı ancak esas buradaki atıf yapılacak diğer bir fıkranın da beşinci fıkrası olduğunu ifade etmek isterim. Bakın, oradaki cümle aynen şöyle başlar: "Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanvekillerinin, Kâtip Üyelerinin ve İdare Amirlerinin adedi, seçim nisabı, oylama sayısı ve usulleri, Meclis İçtüzüğünde belirlenir." Yani 9, 10, 11, 12. Şimdi, buradaki uygulamaya baktığımızda bu nisabın mutlaka kendi sistematigi içerisinde de dağılımda yer alması gerektiğini söylüyoruz. Yani birinci ve ikinci fıkrayı anlatırken siz beşinci fıkrayı buradan çekip çıkartırsanız bu nisabın İç Tüzük noktasında nasıl yansıtılması gerektiği hususunu da ifade etmek isterim.

Diğer bir husus şu: Sanki bu...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Acaba Başkan 1 tane olduğu için olabilir mi? İç Tüzük nasıl Başkan sayısını belirlesin?

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Olabilir mi?

ABDULLAH GÜLER (Devamla) – Kendi düşünceniz, olabilir, kendi düşünceniz ama lütfen, bakın, şimdi, biraz önce yine bizim partimizin dönemsel manada Özlem Hanım değinmeye çalıştı. Atıf yapmaya çalıştınız. Bakın, sizin 1997 yılında Cumhuriyet Halk Partisinin grup önerisi arkadaşlar, bu, Cumhuriyet Halk Partisinin grup önerisi Grup Başkan Vekili Önder Sav tarafından verilmiş ve sonuç olarak şunu ifade etmek istiyorum. Bakın bu çok önemli...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ABDULLAH GÜLER (Devamla) – Bir dakika daha Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Evet, bir dakika daha veriyorum.

Buyurun.

ABDULLAH GÜLER (Devamla) – Sonuç olarak bunu ifade ediyorum.

Sonuç olarak, "Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Anayasa'nın 94'üncü maddesinin birinci fıkrasına göre Başkanlık Divanının bir üyesidir ancak 94'üncü maddenin ikinci fıkrası ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 9, 10, 11 ve 12'nci maddelerinin bir bütün hâlinde ele alınıp incelenmesine göre -ki 94'üncü maddesinin beşinci fıkrası önemlidir- Başkanlık Divanı siyasi parti gruplarının üye sayısı oranlamasının hesabına katılmaması gerekir. Başkanlık Divanının geçen yasama yılında 18 olan sayısının bu yasama yılında sürdürülmesi isteniyorsa Başkanlık Divanının üyesi olan Meclis Başkanı ayrı tutularak oranlama ve hesaplamanın buna göre yapılmasını, sayının 1 Meclis Başkanı artı 17 Başkanlık Divanı üyesi

olarak şeklinde 18 olarak kabul edilmesinin Anayasa'ya uygun olduğunu düşünüyoruz ve öneriyoruz.” diyebilmiştir. Dolayısıyla, bu çerçeve içerisinde grup önerimizin kabulü noktasında oy verilmesini Genel Kurula arz ediyorum.

Teşekkür ederim. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Evet, Özgür Bey, buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

4.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Sivas Milletvekili Abdullah Güler'in AK PARTİ grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Özgür dileyerek şunu ifade etmek durumundayım: Tabii, Sayın Başkanın söylediği tutanak hepimizde var; silahların eşitliği ilkesi gereğince ben zaten İç Tüzük'ü de içeride hepinize gösterdim. İç Tüzük'te bu maddenin gerekçesinde dipnot olarak tam da bu tartışmanın olduğu toplantının kararını koyup “Meclis Başkanı Başkanlık Divanı oranına dâhildir.” diyor ve oradaki temel savunusu Salih Kapusuz ve Mustafa Kamalak'a ait. Bir bilgiyi Genel Kurulla bir tarafından paylaşmak ve diğer tarafını yani “Bir siyasi parti böyle demişti.” demek ama diğer siyasi partinin söylediğini söylememek ve bir tutanak bir madde gerekçesine dipnot olacak kadar istikrarlı bir uygulamanın varlığını bildiğiniz hâlde bunu gizlemek müzakerede “silahların eşitliği” ilkesine uymadığı gibi ...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Pardon, bitiriyorum.

ABDULLAH GÜLER (Sivas) – Genel Kurula atf.

BAŞKAN – Buyurun, devam edin.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) - ... kaliteli yasama ve Genel Kurulun bütün bilgilere sahip olarak ve kendi vicdanıyla en doğru karar verme yükümlülüğü hakkına doğrudan tecavüzdür; bu konuda hassasiyet gösterilmesini temenni ederim.

Teşekkür ederim efendim.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

Ben bir düzeltme yapayım mı? Bu “silahların eşitliği” prensibini kayıtlardan düşelim. Meclisteyiz, silahlar falan değil, burada argümanlar konuşuyor.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Eyvallah.

BAŞKAN – “Argümanların eşitliği” ya da “gerekçelerin eşitliği” prensibi desek daha doğru olur. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MEHMET RÜŞTÜ TIRYAKİ (Batman) – Sayın Başkan, “silahların eşitliği” hukuksal bir kavram, yanlış bir kavram değil, hukuk literatüründe yer alan bir kavram, öyle kurşunlu mürşunlu bir şey değil.

BAŞKAN – Ya, biliyorum, arkadaş, hukuki bir kavram olduğunu ben de biliyorum.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – Sayın Başkanım, Adalet Bakanı burada, hukukta temel bir kavramdır bu.

BAŞKAN – Evet, değerli arkadaşlar, Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanı Abdullah Güler'e teşekkür ediyorum.

III.- ÖNERİLER (Devam)*A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)*

3.- AK PARTİ Grubunun, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlık Divanının Başkan hariç 20 üyeden kurulması ve görev yerleri dağılımına; Türkiye Büyük Millet Meclisi komisyonlarının üye sayısına ve komisyon üyeliklerinin siyasi parti gruplarına dağılımı ile Türkiye Büyük Millet Meclisinin TBMM İktüzüğü'nün 5'inci maddesine göre 1 Temmuz 2023'te tatile girmeyerek çalışmalarına devam etmesine ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN – Şimdi, bu grubun verdiği bu teklifin aleyhine söz almak üzere İYİ Parti Grubu adına Samsun Milletvekili Erhan Usta Bey'i konuşmak üzere davet ediyorum.

Buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Hayır, aleyhinde değil. Lehte-aleyhte olmaz burada aslında.

İYİ PARTİ GRUBU ADINA ERHAN USTA (Samsun) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; AK PARTİ grup önerisi üzerinde, İYİ Parti Grubu adına söz aldım. Hepinizi saygıyla selamlarım.

Sayın Başkan, Meclis Başkanlığınız hayırlı olsun. 28'inci Dönemin de milletimize, Meclisimize, ülkemize hayırlı olmasını Cenab-ı Allah'tan niyaz ediyorum.

Değerli Başkanım, aslında konu, şu anda tartıştığımız konu, Anayasa'ya uygunluk açısından tartışıldı, Müsavat Bey de Özgür Bey de konunun net bir şekilde Anayasa'ya aykırı olduğunu aslında ifade ettiler. Gerçekten, 94'üncü madde çok net bir şekilde ortadayken bunun Anayasa'ya aykırı olmadığını söylemek kabul edilebilir bir şey değildir yani ben bunu tekrarlamayacağım. Dolayısıyla, eğer Türkiye bir hukuk devletiyse Anayasa'ya ve İç Tüzük'e uymamız gerekiyor. Ha “Bizim çoğunluğumuz var, biz Anayasa'ya ve İç Tüzük'e uymadan da bunu buradan geçiririz, nitekim 2018'de de geçirdik.” dersiniz, eyvallah; ona diyecek bir şeyimiz yok. Yetkili makamlara gidilir, yüksek mahkeme bununla ilgili kararını verir. Ancak eğer Türkiye'nin hukuk devleti olduğunu kabul ediyorsak ve hukuk devleti olması konusunda Türkiye'yi bir noktaya taşımak istiyorsak bu apaçık Anayasa'ya aykırılığı yapmamanız lazım. Çoğunluk meselesi değildir, hukuk ayrı bir şeydir.

Bir de tabii, işin adalet boyutu var. Yani işimize geldiği zaman adaleti bu tarafa yürüteceğiz, işimize geldiği zaman öbür taraftan bakacağız şeklinde bir şey olmaz. Ya, çok net bir şekilde burada hüküm var. Başkanlık Divanında Başkanın yer alacağı, Başkanlık Divanındaki dağılımın da parti gruplarının Türkiye Büyük Millet Meclisindeki oy oranları nispetinde olacağına ilişkin açık hüküm varken Başkanı dışarıya almanızı anlamak mümkün değildir. Evet, Başkan tarafsız olmalıdır ama kritik nokta Başkan, Başkanlık Divanı toplantılarında rey hakkı olan bir Başkandır.

Şimdi “Başkan tarafsız olmalıdır.” diyoruz. Sayın Başkan, bu vesileyle size sataşmak istiyorum. Geçen hafta Meclis Başkanı seçildiniz, ilk gün konuşmanızda, konuşmanızın önemli bir kısmını “Türkiye Yüzyılı” kavramı üzerinden yürüttünüz. “Türkiye Yüzyılı” biz biliyoruz ki bir devlet politikası değil. Bir devlet politikası hâline getirilebilir mi? Getirilebilir elbet. Devletin ilgili dokümanları içerisine konulabilir ama “Türkiye Yüzyılı” dokümanı AK PARTİ'nin seçim beyannamesidir. Siz, Meclis Başkanı seçildiğiniz ilk günde AK PARTİ'nin seçim beyannamesine referans vererek bir konuşma yaptınız. Zaten siz ilk günde tarafsızlığınızı yitirdiniz Sayın Başkan. (İYİ Parti sıralarından alkışlar) Dolayısıyla, bununla ilgili umut ederim ki bir düzeltme yaparsınız. Bu önemli bir şeydir, 21'inci yüzyıl Türkiye Yüzyılı olsun, buna hiçbirimizin itirazı yok ama bir siyasi partinin seçim beyannamesini Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı seçildiği günde Sayın Başkan bu kürsüden saatlerce onu konuşursa veya dakikalarca, bu kabul edilebilir

bir şey değildir ve bu tarafsızlığını yitirmiş demektir. Dolayısıyla tarafsızlık meselesini bu şekilde görmek gerekiyor.

Şimdi, süremiz tabii ki kısa. Diğer bir mesele de bu komisyon meselesi Sayın Başkan. Tabii, burada komisyon listeleri de olduğu için... Şu yapılamadı maalesef: Türkiye 2017’de referandumla bir sistem değişikliğine gitti.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Evet, bir dakika daha veriyorum.

Buyurun.

ERHAN USTA (Devamla) – Türkiye bir sistem değişikliğine gitti fakat bu sistem değişikliğinin alt düzenlemeleri Türkiye’de yapılamadı. Tabii, bizim Millet İttifakı olarak bu sistemin değiştirilmesi yönünde bir gayretimiz oldu ama milletimizin şu andaki teveccühü sistem değişikliği oylanmamış olsa bile hani bir referandum gibi görürsek seçimi bu sistemin devam etmesi şeklinde oldu. O zaman lütfen, bununla ilgili diğer düzenlemeleri yapın. Şimdi yeri geldiği için söylüyorum, bu komisyon konusunda İç Tüzük’te zaten ciddi düzenleme yapılması gerekiyor yani Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemine geçildi ama devlet sistemi Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemine geçmedi yani bakanlıkların isimlerinin değiştirilmesi meselesinin ötesinde bir şey söylemeye çalıştığım şey, dolayısıyla bunun da yapılması lazım. Burada İç Tüzük’te yer alan komisyon isimleriyle ilgili bir düzenlemenin de bence toplu olarak İç Tüzük düzenlemesini beklemeden yapılması gerekir yani bu konuyu çalışalım, bunun çalışılması lazım, komisyonlar bu şekilde bu hâliyle verimli çalışmıyor. Verimli çalıştıralım komisyonları, işleri alt komisyonlarda bitirelim, Genel Kurulun yükünü azaltalım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Çalışalım bunu. Sayıyı artıralım, komisyon sayısını artıralım.

ABDULLAH GÜLER (Sivas) – Çalışalım, eyvallah.

ERHAN USTA (Devamla) – Dolayısıyla bunun bir an evvel yapılmasının uygun olacağını düşünüyorum. Keşke bu çalışmaları bir an evvel başlatsak.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Usta.

Yeşiller ve Sol Gelecek Partisi adına Batman Milletvekili Sayın Mehmet Rüştü Tiryaki.

Buyurun. (Yeşil Sol Parti sıralarından alkışlar)

YEŞİL SOL PARTİ GRUBU ADINA MEHMET RÜŞTÜ TİRYAKİ (Batman) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Başkan ve değerli milletvekilleri; 28’inci Dönemin halklarımıza barış ve hoşgörü getirmesini, bu Meclis grubunun ülkemizin barışına ve hoşgörü içinde yaşayacağımız bir toplum düzenine hizmet edecek çalışmalar yürütmesini diliyorum. Yapar mı, kuşkularım var ama umarım yanılıyorum.

Biz grup olarak toplumsal barışa, hoşgörünün egemen olacağı bir topluma ve uzlaşi yönünde atılacak her adıma destek vereceğiz.

Önergeye gelince, ben önergenin hukuksal dayanaktan yoksun olduğunu düşünüyorum. Parti ihtiyaçları doğrultusunda hazırlanmış bir önerge olduğunu düşünüyorum çünkü Anayasa’nın Meclis Başkanlığı, Meclis Divanı seçimine ilişkin 94’üncü maddesinde herhangi bir değişiklik yapılmış değil, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü’nün 9’uncu maddesinde herhangi bir değişiklik yapılmış değil.

Peki, niye tartışıyoruz o zaman madem Anayasa’da değişiklik yok, madem Meclis İçtüzüğü’nde değişiklik yok; şunun için tartışıyoruz: Bir dönem muhalefetin aleyhine olmayacağı açık biçimde söylenmişti, şimdi de muhalefetin aleyhine olacak biçimde bir öneri getiriliyor, bu yüzden Başkanlık Divanında bir uzlaşuya varılamadı. Emin olun, hukuk fakültesi 1’inci sınıf seviyesinde bir öğrenciye de sorsanız “20+1” demez, “1+20” demez çünkü ne Anayasa’da ne Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü’nde böyle bir yorum yapmanıza destek verecek bir argüman yok, hepsini birlikte sayıyor. Anayasa 94 “Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlık Divanı Meclis Başkanı, Başkanvekilleri, Kâtip Üyeleri ve İdare Amirlerinden oluşuyor.” Bu kadar açık, Meclis İçtüzüğü madde 9 “Başkanlık Divanı, bir Başkan; dört başkanvekili; yedi kâtip üye; üç idare amirinden oluşur.” Dolayısıyla bunları ikiye bölmüş durumda değil, gerektiğinde elbette Başkanlık Divanı sayısında değişiklik yapılabilir. Bu yüzden bugün 21 kişiden bahsediyoruz.

Şimdi, bir diğer tartışma şu, deniliyor ki: “Meclis Başkanı tarafsız, bu yüzden Başkanlık Divanının diğer üyelerinden ayrı bir yere koymak gerekir.” Bunun da doğru olmadığını aslında teklif sahipleri biliyor çünkü tarafsızlığın ne olduğunu hem Anayasa hem de Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü söylemiş durumda, diyor ki: “Başkan ve başkanvekilleri...” Yani Başkan Divan üyelerinin tamamından ayırmış değil, Başkan ve başkan vekilini idare amiri ve kâtip üyelere ayırmış durumda. Siyasi partilerin ve parti gruplarının siyasi faaliyetlerine katılamayacağını söylüyor yani Meclis Başkanı ile Meclis başkan vekillerini aynı statüde görüyor tarafsızlık ilkesi açısından.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

MEHMET RÜŞTÜ TIRYAKİ (Devamla) – Tamamlıyorum Başkan.

Anımsarsanız İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı adayı olarak gösterildiğinde Anayasa 94 ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü’nün 9’uncu maddesi uyarınca Meclis Başkanlığı görevini Sayın Binali Yıldırım bırakmıştı. Emin olun, o zaman Meclis Başkan Vekillerinden biri de herhangi bir belediye başkanlığı için aday gösterilmiş olsaydı, aday olsaydı görevinden istifa etmek zorunda kalacaktı ya da partisinin seçim faaliyetlerinin hiçbirine katılmayacaktı. Dolayısıyla Meclis Başkanını Divanın diğer üyelerinden ayırmamıza olanak verecek bir hüküm ne Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü’nde ne de Anayasa’da yok. Niye tartışıyoruz? Emin olun, bugün bu tartışmanın bu dayanağı hukuk tartışması değil. En başta söylediğimi bir kez daha tekrar edeyim: Mecliste grubu 1’inci olan partinin ihtiyaçları doğrultusunda bir önergeyi tartışıyoruz, buna Anayasa destek vermiyor.

Saygılar sunuyorum. (Yeşil Sol Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Tiryaki.

Şimdi Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Mersin Milletvekili Sayın Ali Mahir Başarır.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Aslında Sayın Grup Başkan Vekili Özlem Zengin çok güzel bir şey söyledi “Meseleye hukuken bakabilmek...” Aslında bu, hepimiz için geçerli; bana göre, size göre, ona göre değil, her olayda, her vakada aynı tepkiyi verebilmek. Anayasa 2’inci madde net bir şekilde söylüyor “Türkiye Cumhuriyeti bir hukuk devletidir.” Daha dün bu Mecliste yemin ettik; Anayasa 81 ant içmeyi düzenliyor, Anayasa’ya sadakatten vazgeçmeyeceğimize namusumuz ve şerefimiz üzerine yemin ettik. Geliyorum Anayasa 94’e; Sayın Başkanın Meclis Başkanlık Divanının hesabında hesaplanabileceğini net bir şekilde söylüyor. İç

Tüzük'ümüz -9,10,11- kesin, net ibarelerle belirlemiş. Biz nasıl bakacağız peki hukuken? İşte, hukuken bakacaksak Anayasa'ya göre bakacağız ve bu hepimiz için, tüm partiler için geçerli. Efendim, bakın “Çoğunluk var.” dediniz; Meclis hesaplarında çoğunluğu Anayasa'yı delerek yapamayız, Anayasa'nın arkasından dolanarak yapamayız. 2 seçimdir Mecliste 301'i bulamayan bir parti ve şimdi Meclis çoğunluğunun hesabında halkın oyunu mu hesaplayacağız yoksa Anayasa'nın 94'üncü maddesini bir yere koyarak mı yapacağız? Ha, böyle, meseleye hukuken bakamayız efendim, bakamayız.

Şimdi, güzel söyledi, Sayın Önder Sav'ın görüşlerini söyledi, ben teşekkür ediyorum. Keşke her meselede Sayın Kemal Anadol, Sayın Hakkı Suha Okay, Sayın Önder Sav, Sayın Özgür Özel gibi bakabilsek belki Türkiye'nin son yirmi yıldır hukuk karnesi bu durumda olmazdı; bunlar çok değerli isimler ama Önder Sav'ı işimize geldiği zaman anarken Salih Kapusuz'un da görüşlerini almıyoruz. Yine, burada da işimize geldiği gibi davranıyoruz. Hukuk devleti böyle bir şey değildir; hukuk devleti halk için, insanlar için, Meclis için, yasama için, yargı için, yürütme için bir sınır çizmiştir.

Şimdi, ben buradan soruyorum, Sayın Başkana soruyorum, Değerli Başkana soruyorum: AKP'ye üye misiniz Sayın Başkanım?

BAŞKAN – Artık Meclis Başkanıyım.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) – Üyesiniz, parti olarak üyesiniz; Yargıtay bunu söylüyor. Grup toplantılarında Sayın Cumhurbaşkanı karşılayacak mısınız?

ABDULLAH GÜLER (Sivas) – Mecliste...

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Meclise geliyorsa karşılar, Meclise gelirse karşılar.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) – Karşılayacaksınız.

BAŞKAN – Siz konuşun, ben cevabını veririm.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) – Sayın Başkanım...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Açıyorum, bir dakika konuşun, ben buna şey yaparım.

Buyurun.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) – Tarafsız değilsiniz. Ben bunu kınamıyorum, ben bunu eleştirmiyorum ama bunu kabul etmeyip de Anayasa'yı ihlal etmeyi asla, asla kabul etmiyorum. Burada hepimiz eğer -Sayın Başkan Meclis kalitesinden bahsetti- Meclisin kalitesini koruyacaksak, yasa kalitesini koruyacaksak, birbirimizin hukukunu koruyacaksak Anayasa ve İç Tüzük'e eksiksiz olarak uymak zorundayız; size göre, bize göre kesinlikle, kesinlikle bir yasa olamaz.

Son olarak şunu söylemek isterim: Beş yıl sürer sürmez bilmiyorum ama herhâlde İç Tüzük ve Anayasa'yı uzun uzun tartışacağız.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Yapalım.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) – Ben şunu bekliyorum: “Gelenek” dedi, “teamül” dedi...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) – Başkanım, çok kısa...

BAŞKAN – Buyurun, buyurun.

FETİ YILDIZ (İstanbul) – Erken seçim mi istiyorsun yoksa?

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) – Hayır demem.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Yenilen güreşçi güreşe doymazmı hesabı...

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) – Anayasa’nın, yasaların, tüzüğün, yönetmeliğin olduğu yerde -ki bir Adalet Bakanımız da Grup Başkan Vekili- geleneklere ve teamüllere bakamayız; Anayasa’da, İç Tüzük’te açık hüküm varsa gelenek ve teamüllerden bahsedemeyiz.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – İngiltere ne alaka o zaman? İngiltere’den bahsediyorsunuz, anayasa mı var orada?

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) – Eğer burada bir hüküm yoksa, Anayasa’da, yasada, tüzüklerde ve yönetmeliklerde yoksa buna bakabiliriz. Burada yasa net; lütfen, Anayasa’yı, İç Tüzük’ü ihlal etmeyelim.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Teamül var.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) – Gelin, çoğunluğa değil, adalete bakalım; daha Meclisin başında tüm Türkiye’ye güven verelim diyorum.

Saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Böylece Adalet ve Kalkınma Partisinin grup önerisi hakkındaki görüşmeler bitti.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Buyurun Özgür Bey, usulle ilgili bir şey mi?

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Evet, evet.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Aslında usul sorunu burada var Sayın Başkanım.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Hayır, hayır, bambaşka bir konu.

Sayın Başkanım, elimizdeki İç Tüzük’te komisyonlarla ilgili kısımda Türkiye Büyük Millet Meclisi Hesaplarını İnceleme Komisyonu var. Bu Komisyon, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu yapılırken oradaki çizelgede ihmal edildiği gerekçesiyle 2008 yılından beri kurulmuyor. Ancak, Meclis İç Tüzük değişikliği yaptı yani iradesini yeniledi. İç Tüzük değişikliğinde tartışıldı ancak Komisyonun adını Meclis yine İç Tüzük’te tuttu. Böyle olunca Meclisin sonraki iradesi Komisyonun kurulması yönündedir. Ancak, Adalet ve Kalkınma Partisinin sunduğu, Sayın Kâtip Üyenin okuduğu çizelgede ilgili Komisyonun ismi yoktur ve üye sayısı talep edilmemektedir.

Sizin yeni bir Meclis Başkanı olarak, Meclisin 5018 sayılı Kanun’un çıktığı tarihteki çizelgeden isminin düşürülmesi tartışmalı iradesinin üstüne yapılan Tüzük değişikliğinde Komisyonun adını koruması iradesini göz önüne alarak ve Komisyonun tam da Türkiye Büyük Millet Meclisinin hesaplarını denetleyecek Komisyon olması ve böyle bir şeffaflığa ihtiyaç olmasından dolayı bir ara vermenizi, bu ara sırasında Adalet ve Kalkınma Partisi grup önerisinin çizelgesinde ilgili önerge sahiplerinin parafı alınarak -bu mümkün oylamadan önce- bu Komisyonun eklenmesinin ve teşekkülünün sizin taahhüdünüze ve milletin beklentisine uygun olduğunu değerlendiriyoruz ve bu işlemin yapılmasını talep ediyoruz sizden.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Böyle bir usul yok Sayın Başkan.

ABDULLAH GÜLER (Sivas) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Abdullah Güler Bey.

ABDULLAH GÜLER (Sivas) – Sayın Başkanım, tabii, Özgür Bey’in bahsettiği, 2008 yılı itibarıyla yapılan hadiseyle mevcut Hesapları İnceleme Komisyonu faaliyetleri o dönemden itibaren Meclisimizde yürütülmüyor ancak öneriyi bizim diğer siyasi partilerle de geniş müzakere etmek lazım, özellikle Meclis

tutanaklarımızın detaylı incelenmesi lazım. Böyle kısa zaman dilimi içerisinde herhangi bir şekilde buna karar vermek mümkün değil. Dolayısıyla, diğer siyasi partilerimizin -Meclis tutanaklarındaki tüm çerçeveye ve oradaki müzakerelere- en azından bilgi sahibi olması açısından bir dahaki dönemlerde Meclis çalışmalarımızda kendilerinin getireceği bir öneriyle beraber değerlendiririz. Ben şu andaki grup önerimizin oylanmasını arz ediyorum.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Oylayalım Sayın Başkan, oylayalım artık.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Ben oylamaya geçmemenizi, geçmeniz durumunda diğerki kadar uzun, toleranslı olmamak kaydıyla -içerideki anlaşma- üç dakikayı geçmeyecek söz süreleriyle, grupların... Çekmemeniz durumunda usul tartışması açılmasını ve bu tartışmada grupların ve en sonunda sizin tutumunuzun ortaya çıkmasını son derece önemsiyorum hesapları denetleyecek komisyon olması açısından. Çekmezseniz usul tartışması açıyorum.

BAŞKAN – Şimdi, değerli arkadaşlar, 5018 sayılı Yasa’yla birlikte malumunuz, Hesapları İnceleme Komisyonunun fonksiyonu bir dışsal denetim mekanizması olarak Sayıştaya devredilmiş bulunuyor. Dolayısıyla, Sayıştay o günden bu yana da bu fonksiyonu icra ediyor. Böyle bir komisyonun tekrar kurulması konusu ise Meclisin iradesidir. Dolayısıyla, böyle bir tartışma belki ileriki toplantılarda gündeme getirilebilecek bir konu olabilir. Meclis İçtüzüğüyle ilgili önümüzdeki dönemde yapmayı planladığımız -her bir gruptan aşağı yukarı benzer şeyler geldi- bu tartışmaların içerisinde gündeme getirilebilir ama sonuç itibarıyla bugünkü konumuz Başkanlık Divanı Üyelerinin belirlenmesiyle ilgili Adalet ve Kalkınma Partisi Grubunun teklifidir. Ben teklifin...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – O zaman bu durumda usul tartışması açıyorum efendim. Usul tartışması, orada size bir imkân tanımıyor efendim, usul tartışması açıyoruz ve aleyhte söz talep ediyorum efendim. O, size bir karar imkânı tanımıyor ilgili madde, usul tartışması üzerinde.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Bir öneri yok, bir şey yok, neye göre? Yazılı bir şey sunmamışsın. Bir önerge getir, usulü başlat.

ABDULLAH GÜLER (Sivas) – Başkanım...

BAŞKAN – Şimdi, değerli arkadaşlar, kendi usulü içerisinde, Anayasa’nın ve Meclis İçtüzüğü’nün verdiği yetkiler çerçevesinde Meclisteki bütün gruplar grup kararı hakkındaki görüşlerini, lehte, aleyhte görüşlerini ifade ettiler. Müsaade ederseniz, bundan sonraki mesele, oylamaya geçmektir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Oylayalım Başkanım, oylayalım.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkanım, bu tutum, usul tartışması açmak Başkanın yetkisinde değil.

BAŞKAN – Tamam da yani bunun bir şekilde sonu yok ki. Yani usul tartışmalarının sonu yok ki.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkanım, hayır, sonu var. Her seferinde nasıl oluyor? Bazen bir, bazen iki oluyor, bir sonrakinde yok zaten.

ABDULLAH GÜLER (Sivas) – Başkanım, bir dakika söz alabilir miyim?

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Açamazsın böyle bir usul tartışması.

ABDULLAH GÜLER (Sivas) – Başkanım...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkanım, usul tartışması açmak, oturumu yöneten Başkanın yetkisinde değil.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Böyle bir usul yok Özgür Bey. Kafandan “Bir komisyon yok.” diye usul tartışması açamazsın, öyle bir usul yok yani.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Bunu söylerseniz, daha sonra muhalefet partilerinin yönettiği toplantılara da kötü emsal olur. O yüzden böyle bir yetkiniz yok efendim.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Yazılı bir önerge getir, usul tartışmasını aç.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – O var her zaman.

BAŞKAN – Sayın Güler, buyurun.

ABDULLAH GÜLER (Sivas) – Başkanım, İç Tüzük 63’ü ben tekrar hatırlatmak istiyorum. Burada şu anda müzakeresini yaptığımız AK PARTİ grup önerimiz üzerinde diğer siyasi partilerin de açıklamaları oldu. İç Tüzük 63 kapsamı içerisinde burada Özgür Bey sizden bir talepte bulundu. Burada zannedersem, herhâlde bir usul tartışmasını aslında kendisinin başlangıçta yaptığı sistemin devamı gibi algılıyor. Bizim grup önerimize, mevcut Meclis Hesaplarını Denetleme Komisyonu gibi bir komisyonun bizim tarafımızdan eklenmesi hususunda bir talebi var bu konuda. Müzakereye ihtiyaç olduğunu söylerken burada usul tartışması İç Tüzük 63’e göre aykırıdır. Bakın “Görüşmeye yer olup olmaması, Başkanı gündeme veya Türkiye Büyük Millet Meclisinin çalışma usullerine uymaya davet gibi usule ait konular, diğer işlerden önce konuşulur.” Biz AK PARTİ grup önerisini görüşüyoruz, görüşmeleri tamamladık ve şu anda tam oylama safahatındayız.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Oylamaya geçmemiz lazım Sayın Başkan.

ABDULLAH GÜLER (Sivas) – Bu oylama safahatından önce...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Zaten oylamadan önce yapılması lazım efendim.

ABDULLAH GÜLER (Sivas) – Hayır efendim, oylamaya...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Bunun oylamadan önce yapılması lazım.

ABDULLAH GÜLER (Sivas) – Hayır efendim, hiç alakası yok.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – Grup önerisi zaten bu, grup önerisi üzerinde...

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Hayır, ne alakası var ya? Bizim grup önerimizi oylayacağız.

ABDULLAH GÜLER (Sivas) – Grup önerisi üzerine biz usulî tartışmaları tamamladık.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Efendim, çalışma usulü zaten sonuçta.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Oylamaya geçmemiz lazım Sayın Başkan.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Çalışma usulüne uymaya davet.

ABDULLAH GÜLER (Sivas) – Biz grup önerimiz üzerine Anayasa’ya aykırılıkla ilgili usul tartışmasını tamamladık ve grup önerimiz üzerinde açıklamalarımızı yaptık, diğer siyasi partiler de açıklamalarını yaptılar; şu anda oylama safahatındayız.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Oylamaya geçmemiz lazım Sayın Başkan.

BAŞKAN – Evet, değerli arkadaşlar, müsaade ederseniz...

ABDULLAH GÜLER (Sivas) – Dolayısıyla, İç Tüzük 63’e aykırıdır.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkanım...

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Başkanım...

BAŞKAN – Levent Bey, buyurun.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Sayın Başkanım, burada ben Abdullah Bey'i tamamlamak üzerine...

Şimdi, lüzumsuz bir usul tartışmasına girilmesi uygun olmayacaktır, İç Tüzük'e bu husus aykırıdır.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – Tam İç Tüzük'e uygun aslında.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – 63'üncü madde çok açık bir şekilde ifade etmektedir. Bu grup önerisinin başında usul tartışması gerçekleşmiştir, usul tartışması açılırken bu husus ifade edilebilecekken kendileri tarafından ifade edilmemiş, usul tarafı geçilmiş, bunun esasına girilmiş, müzakereler başlamış ve oylama aşamasına gelinmiştir.

Birinci fıkradaki "Diğer işlerden önce yapılır." ifadesi de bunu anlatmaktadır.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – Bu, diğer bir iş değil Sayın Başkan, bu, olayın ta kendisidir.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkanım...

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Dolayısıyla, usul tartışmasını açıp açmamak zatalinizin takdirindedir. Bu hususta, usul tartışmasına gerek olmadığını ifade etmek isterim.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkanım, bakın, usul tartışması, yapılan işleme ilişkindir, her aşamada yapılabilir.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Ne alakası var ya?

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Usul tartışması bir başka işlemden önce olur, tam da burada daha önce olacağı işlem, oylamadan önce olmasıdır.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – "Diğer işlerden" diyor.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Anayasa'ya aykırılık iddia edildiği nokta ile içeriğe yönelik bir komisyonun adının değiştirilmesini aynı usul tartışmasına konu yapamazsınız.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Oylamaya gelindi.

HÜSEYİN YAYMAN (Hatay) – Evet, oylayalım Başkanım.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkanım, bu konuda, usul tartışması açma konusunda Başkanın bir yetkisi yoktur; bunun kötü örneklerle emsal olmaması için sadece üzerinde üçer dakika konuşacağımız ve bu kadar kritik, Meclisin hesaplarının denetlenmesiyle ilgili bir meselede bir uzlaşmayı yaratabilecek iklim varken aksini yapmanızı hiç doğru bulmam Sayın Başkanım.

ABDULLAH GÜLER (Sivas) – Burada uzlaşmayla herhangi bir alakası yok; bizim, AK PARTİ grup önerimizin görüşmeleri ve oylama safahatı var.

HÜSEYİN YAYMAN (Hatay) – Aynen öyle. Komisyon kurulması ayrı, oylamak ayrı.

ABDULLAH GÜLER (Sivas) – Farklı bir grup önerisi getirilip müzakere yapılabilir. Hadiseleri karıştırmayalım.

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, kifayetimüzakere.

Şimdi, değerli arkadaşlar, burada daha evvel Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlık Divanında alınmış ve bütün parti Genel Başkan Vekillerinin de imzalamış olduğu bir kararı sizlere...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Meclis Başkan Vekilleri...

BAŞKAN – Meclis Başkan Vekilleri, evet.

7 Nisan 2016’da burada imzalanmış, Meclis Başkan Vekilleri de bunlara imzasını atmışlar. Burada, çok açık bir şekilde, 8’inci maddesinde diyor ki: “Başkanlıkça karşılanmayacak usul tartışması talepleri: İç Tüzük’te açıkça düzenlenmiş veya teamülî yerleşmiş hususlar ile gündem dışına çıkılmasını konu edinen veya Başkanın tutumuna ilişkin olmayan usul tartışması talepleri Başkanlıkça karşılanmayacaktır.”

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Bu öyle değil ki, bu öyle değil Başkanım.

BAŞKAN – Son derece açıktır yani burada görüşülmekte olan bir husus vardır, teamülî yerleşmiş olan bir husus vardır.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Başkanım, bu öyle değil.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Başkanım, bu durum çok farklı.

BAŞKAN – Burada benim tutumumun aranmasına gerek olduğunu düşünmüyorum.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, burada öyle bir şey yok, tutumunuzla ilgili bir usul tartışması...

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Oylamaya geçelim Sayın Başkan.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Efendim, oylamaya geçelim.

BAŞKAN – Ben tutumumuzla ilgili bir tartışma konusu olduğunu düşünmüyorum çünkü...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Tutumunuzla ilgili.

Bakın, o karar Mecliste defalarca tartışıldı, o dönemki Meclis Başkan Vekilleri görevde değil. Biz, o kararın çok iyi niyetle alınmış bir karar olduğunu biliyoruz ancak bu istismara varır efendim. Bizim buradaki özel gündem...

Bakın, bir de elinizi vicdanınıza koyun. Grup önerilerinde beş, sekiz, on bir, on dört, on yedi, yirmi iki dakika oradan, yirmi iki dakika buradan, kırk dört dakika biz, sırf bugün boşu boşuna zaman kaybedilmesin diye konuşma hakkımızdan feragat etmişiz.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Özgür Bey, rica ediyoruz ya!

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Burada üçer dakikadan Meclisin hesaplarının denetlenmesiyle ilgili bir komisyonda partilerin görüşlerini bildirmesi son derece kıymetli.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Ya, Özgür Bey...

HÜSEYİN YAYMAN (Hatay) – O konu ayrı, bu konu ayrı.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Buradaki on iki dakikayı hesaplayarak usul tartışması açmamak, ortaya koyacağımız tutum, son derece incitici olacaktır. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Başkanım, lütfen oylamaya geçelim.

HÜSEYİN YAYMAN (Hatay) – Alakası yok ya!

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Oylamaya geçelim Başkanım.

ABDULLAH GÜLER (Sivas) – Özgür Bey...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Biz biliriz, biz kendiliğimizden yirmi beş dakikalık konuşmadan vazgeçtik.

ABDULLAH GÜLER (Sivas) – Zaten konuştu yeterince.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Konuştun yirmi dakika...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – İşi dakikaya vurmayın, doğru bir şey olmaz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Sayın Özel, şimdiye kadar, içeride Danışma Kurulu toplantısında aldığımız karar gereği her şey mutabık olduğu üzere devam ediyor. Teşekkür ediyorum, hiçbir grup mutabakatın dışına çıkarak bu konuyu suistimal etmedi. Dolayısıyla müsaade ederseniz, burada gelinen nokta: Bu, Adalet ve Kalkınma grup önerisinin oylanmasıdır.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Evet Başkanım.

BAŞKAN – Süreç tamamlanmıştır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkanım, usul tartışmasını açmamanızı kabul edemeyiz; çok yanlış.

HÜSEYİN YAYMAN (Hatay) – Oylama Başkanım...

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Daha ne yapalım? Oylamaya geçelim Başkanım.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Bakın, muhalefetin iyi niyetini istismar eden, süreyle ilişkilendirilemeyecek ve fevkalade hatalı bir davranış olur, inciniriz, bunu doğru bulmayız, bunu doğru bulmayız.

BAŞKAN – Eyvallah, Sayın Özel, söyledikleriniz kayda geçti.

MEHMET RÜŞTÜ TİRYAKİ (Batman) – Hiçbir usul tartışması geçen beş yılda reddedilmedi Başkan.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Usul tartışması açıyorum efendim, usul tartışması açılmasını talep ediyorum.

BAŞKAN – Bu konuda ben sürecin tamamlandığını düşünüyorum.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, usul tartışması açmayarak bizim gösterdiğimiz...

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Ya, Özgür Bey, bizim grup önerimize ek yapmayı sen niye teklif ediyorsun, onu anlamadık ya! Bizim grup önerimiz ya!

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Bakın, bizim içeride İYİ Parti, Cumhuriyet Halk Partisi verdiği ve hakkı olan söz taleplerinden “Nasıl da benzeri var.” diye vazgeçti ama bu önemli bir konu, kritik bir konu, farklı bir konu.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – AK PARTİ grup önerisine niye ek yapmayı talep ediyorsun?

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Hepimiz bugün buradayız, on iki dakikalık müzakerenin kime ne zararı var, kime ne zararı var? Ama bu usul tartışmasını açmadınız.

ABDULLAH GÜLER (Sivas) – Özgür Bey...

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Daha çok konuşacaksınız Özgür Bey ya, yapmayın rica ediyorum.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Yarın, bir başka Meclis Başkanı, AK PARTİ Grubu onu usule davet ettiğinde çıkarır “Bu öyle bir konu değil.” der, açmaz. Sizin için tüketilmemesi gereken bir aralığı tüketiyorsunuz, hiç lüzumu yokken tüketiyorsunuz; yapmayın bunu Sayın Başkan, yapmayın bunu.

ABDULLAH GÜLER (Sivas) – Efendim, oylamaya geçelim.

BAŞKAN – Şimdi, Değerli Özel...

HÜSEYİN YAYMAN (Hatay) – Sayın Başkanım...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Yapma bunu! Bak bir şey diyeceğim...

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Bizim grup önerimize eklemeyi sen niye veriyorsun onu anlamadım Özgür Bey ya!

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Doğru değil.

BAŞKAN – Şimdi, değerli arkadaşlar, burada, yeni bir usul tartışmasına mahal olmadığı kanaatindeyim.

HÜSEYİN YAYMAN (Hatay) – Oylayalım Başkanım.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Başkanım, oylama.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkanım, bunu açmazsanız çok kötü örnek olur, biz bunun benzerini yaşadığımızda bugün bu yaptığınızın doğru olmadığı anlaşılır.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Oylama Başkanım.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Senin yaptığın doğru değil Özgür Bey ya.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Usul tartışmasını açmama yolunu lütfen diğer Meclis Başkan Vekillerine de göstermeyin, doğru bir şey değil.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Özgür Bey, neyin usulünü tartışıyoruz ya? AK PARTİ grup önerisine eklemenin usulünü mü tartışıyoruz?

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Dört haftanın üçü burada grubunuzun bir usul ihlaline itirazını olanaklı kılmaz; yapmayın bunu, doğru değil.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ediyorum.

ABDULLAH GÜLER (Sivas) – Sayın Başkanım, İç Tüzük 63’e göre, bizim grup önerimize herhangi bir müzakereyi, bir eklemeyi, bir öneriyi biz kabul etmiyoruz.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Yapılamaz, yapılamaz.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Yapamaz.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkanım...

ABDULLAH GÜLER (Sivas) – Bakın, bu çok yanlış bir yöntem.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – CHP grup önerisi olsa verirsiniz.

BAŞKAN – Değeli arkadaşlar...

ABDULLAH GÜLER (Sivas) – Biraz önce açıklamış olduğunuz gerekçe kapsamında lütfen devam edelim efendim, devam edelim.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Yaz, getir önerini.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – İç Tüzük’te olan bir yöntem.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkanım, usul tartışmasından sonra fikriniz değişmeyebilir, yapacak bir şey yok; kabul etmeyebilirler, yapacak bir şey yok.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Ya, neyin usulünü tartışıyoruz ya!

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Ancak Meclisin hesaplarının denetlenmesiyle ilgili bir mevzuda, üçer dakika bu konuşmadan kaçmayınız, kaçmayınız.

HÜSEYİN YAYMAN (Hatay) – Ya, konu bağımsız, başka bir konu ya! Bununla ilgili usul tartışması yok Başkanım.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Kaçmayınız! Yapmayın! (CHP sıralarından alkışlar)

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Böyle bir usul tartışması yok.

BAŞKAN – Şimdi, değerli arkadaşlar, ben bugünkü Meclis oturumunda, daha evvelki -tekraren ifade ediyorum- Danışma Kurulunda mutabık kaldığınız üzere Meclis gruplarının konuşmalarını yaptığını,

herkesin görüşlerini ifade ettiğini, usul tartışması içerisinde Adalet ve Kalkınma Partisinin grup önerisiyle ilgili gördüğünüz hususları gerek Anayasa gerek İç Tüzük bakımından eleştirdiğinizi ve Genel Kurulda son derece seviyeli bir tartışmayla, bunu sonlandırdığınızı düşünüyorum ve yeni bir usul tartışmasına gerek olmadığı kanaatimi bir kere daha ifade ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Oylama Başkanım, oylama.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Başkanım, bu yetkiyi İç Tüzük size vermiyor.

BAŞKAN – Şimdi, müsaadenizle...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Başkanım, bu yetkiyi İç Tüzük size vermiyor, bunu yapmayın. Bakın, yaparsanız bu boşu boşuna ilk günden bizi çok yanlış bir yola doğru iter, yapmayın, bu doğru değil. (AK PARTİ sıralarından “Tehdit etme!” sesleri, gürültüler)

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Sen Meclis Başkanı değilsin Özgür Özel, CHP Grup Başkanısın, Meclis Başkanı seçildiğinde açarsın.

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, Sayın Özel, kayıtlara geçti.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkanım, usul tartışmasını açma noktasında bu gösterdiğiniz çok kötü bir yol olur, doğru bir şey değil. Bunu yapmayınız, doğru değil.

ABDULLAH GÜLER (Sivas) – Başkanım, devam edelim.

HÜSEYİN YAYMAN (Hatay) – Başkanım, kayıtlara girdi, oylayalım.

BAŞKAN – Arkadaşlar, burada muhalefetin görüşleri de Cumhuriyet Halk Partisi Grubunun görüşleri de Sayın Grup Başkanı tarafından kayıtlara geçirildi. Ben tekraren ifade ediyorum...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, yanlış bir yola gidiyorsunuz.

BAŞKAN – Ya, eyvallah, bu sizin yorumunuz yani bu da benim yorumum. Müsaade ederseniz...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Bakın, usul tartışması yoruma açık değildir.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Başkanım, oylamaya geçer misiniz?

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Başladığımızdan beri on iki dakika geçti, on iki dakika geçti; yapmayın bunu Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Eyvallah, peki.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Yapmayın bunu, yanlış yapıyorsunuz.

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, Adalet ve Kalkınma Partisi Grubunun önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Değerli milletvekili arkadaşlarım, siyasi parti grubu mensubu olmayan...

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – Başkan, bu çiçeklerin hesabı nereden geldi, kimden soracağım ben bunu? Bu kaç paraya alındı, kimden soracağız biz bunu? (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Doğru işte.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Sayın Başkan, doğru söylüyor.

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, böyle yapmayın.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – Audi A6’lara biniyorsunuz, bunun hesabını Mecliste biz sormayacak mıyız?

BAŞKAN – Sayıştay denetimini yapıyor.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – Audi A6’ya niye biniyorsunuz? Kaç paraya kiralandı, bunun hesabını soracağız biz. Audi A6’lara niçin biniyorsunuz? Aylık kirası kaç paradır?

VI.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

A) DUYURULAR

1.- Başkanlıkça, siyasi parti grubu mensubu olmayan milletvekillerine Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu, İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu ve Avrupa Birliği Uyum Komisyonunda 2’şer, Kamu İktisadi Teşebbüsleri Komisyonunda düşen 3 üyelik için aday olmak isteyen siyasi parti grubu mensubu olmayan milletvekillerinin yazılı olarak müracaat etmelerine ilişkin duyuru

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, siyasi parti grubu mensubu olmayan milletvekillerine Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu, İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu ve Avrupa Birliği Uyum Komisyonunda ikişer, Kamu İktisadi Teşebbüsleri Komisyonunda ise 3 üyelik düşmektedir.

(Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal’ın hitabet kürsüsüne milletvekili sıralarındaki çiçek buketini bırakması)

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Şov yapma!

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – Önce bir hesaplarını versinler, kaç paraya alındı onlar?

BAŞKAN – Bu Komisyonlara aday olmak isteyen siyasi parti grubu mensubu olmayan milletvekillerinin 22 Haziran 2023 Perşembe günü saat 18.00’e kadar Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına yazılı olarak müracaat etmelerini rica ediyorum.

Değerli milletvekili arkadaşlarım, bugünkü gündemimizi tamamlamış olduk.

Gündemdeki işleri görüşmek üzere 14 Haziran 2023 Çarşamba günü saat 14.00’te toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum; hayırlı olsun.

Kapanma Saati: 16.37

